วัดธาตุทอง พระอารามหลวง

หนังสือที่ระลึก
พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
บริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)
พุทธศักราช ๒๕๖๕

หนังสือที่ระลึก พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน วัดธาตุทอง พระอารามหลวง ปี ๒๕๖๕

หนังสือที่ระลึก
พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
บริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)
ประจำปี ๒๕๖๕

ณ วัดธาตุทอง พระอารามหลวง
กรุงเทพมหานคร
วันเสาร์ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

"ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ แต่เดิมมาข้าพระพุทธเจ้าได้มีจิตศรัทธาเลื่อมใสและได้นึกถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะด้วยวิธีนั้นๆ ฉะนั้น บัดนี้ข้าพระพุทธเจ้าได้เถลิงถวัลย์ราชสมบัติบรมราชาภิเษกแล้ว จึงขอมอบตัวแด่พระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า และพระสังฆเจ้า จะได้รับการจัดการและให้การคุ้มครองรักษาพระพุทธศาสนาโดยชอบธรรมตลอดไป ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญขอพระสงฆ์จงจำไว้ด้วยดีว่า ข้าพเจ้าเป็นพุทธศาสนูปถัมภก เถิด"

พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
ประกาศพระองค์เป็นพุทธศาสนูปถัมภก ณ พระอุโบสถ
วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
วันเสาร์ที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ที่ วธ ๐๓๐๘/๖๓๖

กรมการศาสนา
๑๐ ถนนเทียมร่วมมิตร
เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๑๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอรับพระราชทานผ้าพระกฐิน ประจำปี ๒๕๖๕

เรียน ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการ บริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)

อ้างถึง หนังสือบริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) ที่ ทท. ๒๑๐๕-๐๐๒/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง บริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) มีความประสงค์จะขอรับพระราชทานผ้าพระกฐินเพื่อนำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษา ประจำปี ๒๕๖๕ ณ วัดธาตุทอง แขวงพระโขนงเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมการศาสนาทราบแล้ว และจะได้ดำเนินการขอรับพระราชทานผ้าพระกฐินให้ตามความประสงค์และขอให้ติดต่อประสานงานกับวัดธาตุทอง เพื่อกำหนดวัน เวลา ในการถวายผ้าพระกฐิน ทั้งนี้ โปรดกำหนดวันถวายผ้าพระกฐินหลังจากวันอังคารที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๕ ตรงกับวันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๑๑ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสำรวย นักการเรียน)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการศาสนา

กองศาสนพิธี
โทร. ๐ ๒๒๐๙ ๓๗๒๒
โทรสาร ๐ ๒๒๐๒ ๙๖๓๒
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@dra.mail.go.th

ที่ วธ ๐๓๐๘/ ๖๓๗

กรมการศาสนา
๑๐ ถนนเทียมร่วมมิตร
เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๑๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอรับพระราชทานผ้าพระกฐิน ประจำปี ๒๕๖๕

นมัสการ เจ้าอาวาสวัดธาตุทอง

ด้วยบริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) มีความประสงค์จะขอรับพระราชทานผ้าพระกฐิน เพื่อนำมาถวายพระสงฆ์จำพรรษา ประจำปี ๒๕๖๕ ณ วัดธาตุทอง แขวงพระโขนงเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

กรมการศาสนารับทราบแล้ว และจะได้ดำเนินการขอรับพระราชทานผ้าพระกฐินให้ตามความประสงค์ของบริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) ทั้งนี้ โปรดกำหนดวันถวายผ้าพระกฐินหลังจากวันอังคารที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๕ ตรงกับวันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๑๑ ต่อไป

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดทราบ

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(นายสำรวย นักการเรียน)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมการศาสนา

กองศาสนพิธี
โทร. ๐ ๒๒๐๙ ๓๗๒๒
โทรสาร ๐ ๒๒๐๒ ๙๖๓๒
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@dra.mail.go.th

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ บริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) อัญเชิญผ้ากฐินพระราชทานไปถวายพระสงฆ์จำพรรษาถ้วนไตรมาส ณ วัดธาตุทอง กรุงเทพมหานคร ในวันเสาร์ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ นั้น

ปวงข้าพระพุทธเจ้ามีความปลื้มปิติและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ล้นเกล้าล้นกระหม่อมอย่างหาที่สุดมิได้ โดยที่กฐินเป็นทั้งกาลทาน คือ ทานที่กำหนดด้วยเวลา และสังฆทาน คือ ทานที่ถวายแด่ พระสงฆ์ โดยมิได้จำเพาะเจาะจง จึงเป็นทานที่สำคัญยิ่งในพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงยกย่องว่า เป็นทานที่มีผลอานิสงส์สูงยิ่ง โดยมีความเชื่อว่าผลบุญจากการทอดกฐินที่มีพลานิสงส์อันยิ่งใหญ่ ทำให้ผู้ทอดกฐินประสบความสุข ความเจริญ และเป็นการดำรงรักษาไว้ซึ่งธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษของเราได้ปฏิบัติสืบเนื่องกันมา ในการรับพระราชทานผ้าพระกฐินไปทอดถวายครั้งนี้ จึงเป็นการบำเพ็ญกิจอันเป็นมหากุศลอย่างยิ่ง

ปวงข้าพระพุทธเจ้า คณะผู้บริหารและพนักงาน บริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด (มหาชน) และคณะศรัทธาสาธุชน ผู้มีจิตอันเป็นกุศลและมีความจงรักภักดีในใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ได้พร้อมใจกันอัญเชิญผ้าพระกฐินพระราชทานไปถวายแด่พระภิกษุสงฆ์ เพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายเป็นพระราชกุศลเฉลิมพระเกียรติแห่งใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทและเพื่อความยั่งยืนไพบูลย์แห่งพระบวรพุทธศาสนาสืบไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า คณะผู้บริหารและพนักงาน
บริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด (มหาชน)

วัดธาตุทอง พระอารามหลวง

ชั้นของวัดและตำบลที่ตั้ง

วัดธาตุทอง เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ สังกัดคณะสงฆ์ธรรมยุติ ตั้งอยู่เลขที่ ๑๓๒๕ ถนนสุขุมวิท ตำบลคลองบ้านกล้วย แขวงพระโขนงเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร สร้างขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๔๘๑

เขตวัดและอุปจาร

วัดหันหน้าไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ อาณาบริเวณวัดมีพื้นที่ ๕๔ ไร่ ๓ งาน ๘๒ ตารางวา มีหลักฐานที่ดินเลขที่ ๑๔๙ เลขที่โฉนด ๔๐๓๙

- **ทิศตะวันออก** ติดกับที่ดินและบ้านเรือนประชาชนซอยเอกมัย
- **ทิศตะวันตก** ติดกับที่ดินและบ้านเรือนประชาชน
- **ทิศเหนือ** ติดกับที่ดินและบ้านเรือนประชาชนซอยชัยพฤกษ์
- **ทิศใต้** ติดกับถนนสุขุมวิท

แบ่งออกเป็น ๓ เขต คือ เขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส และเขตฌาปนสถาน พื้นที่ด้านหน้าเป็นลานกว้าง เดิมเป็นสนามหญ้า ปัจจุบันเป็นสถานที่จอดรถ และที่ประดิษฐาน พระพุทธศากยมหาสมณโคดมบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า (หลวงพ่อสัมฤทธิ์)

ประวัติความเป็นมา

ที่มาของวัดธาตุทอง แต่เดิมก่อนพุทธศักราช ๒๔๘๐ เป็นวัด ๒ วัด ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ตำบลคลองเตย อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร วัดหนึ่งชื่อ “วัดหน้าพระธาตุ” และอีกวัดหนึ่งชื่อ “วัดทองล่าง” วัดทั้งสองอยู่ไม่ห่างไกลกันนัก

วัดหน้าพระธาตุ เป็นวัดโบราณ สร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา หน้าวัดมีพระเจดีย์ใหญ่องค์หนึ่ง บรรจุพระบรมสารีริกธาตุภายใน หนังสือพงศาวดารเหนือกล่าวว่า สถาปนาโดยพระเจ้าสายน้ำผึ้ง หรือพระเจ้าดวงกฤษณราช กษัตริย์เมืองอโยธยา

วัดทองล่าง ตั้งอยู่ปากคลองพระโขนง ออกแม่น้ำเจ้าพระยา เดิมเป็นพื้นที่สวนผลไม้ของนายทอง เนื่องจากมีต้นโพธิ์ใหญ่เติบโตอยู่กลางสวน นายทองจึงถวายพื้นที่บริเวณต้นโพธิ์ขึ้นอยู่สร้างเป็นวัดขนาดเล็ก วัดยังไม่สมบูรณ์ ผู้ครองวัดเป็นชาวรามัญชื่อกะทอ กะ แปลว่า ปลาตะเพียน ทอ แปลว่า ทอง ชาวบ้านเรียกชื่อสมภารว่า สมภารทอง ทั้งสมภารและเจ้าของวัดต่างมีชื่อว่าทองด้วยกัน จึงร่วมกันทำนุบำรุงวัดสืบมา ครั้งนั้นได้ร่วมกันสร้างอุโบสถและเสนาสนะแล้วพร้อมใจกันตั้งชื่อวัดในครั้งนั้นว่า “วัดโพธิ์สุวรรณาราม” ตามลักษณะพื้นที่ที่มีต้นโพธิ์ขึ้นอยู่ เจ้าอาวาสและเจ้าของวัดมีชื่อว่าทอง ซึ่งบางครั้งก็เรียกว่าวัดโพธิ์ทอง เมื่อนายทองถึงแก่กรรม บุตรนายทองชื่อนายเกิด ได้ดูแลวัดนี้ต่อมา ชื่อวัดในชั้นหลัง ชาวบ้านมักเรียกว่า “วัดทอง” ดังมีคำประพันธ์เล่าขานไว้ดังนี้

วัดหนึ่งริมแม่น้ำ เจ้าพระยา
วัดหนึ่งมีที่มา เล่าอ้าง
นายทองมอบอาณา สวนส่วน ตนนา
เกิด “วัดทอง” สืบสร้าง แต่นั้น นานมา

เนื่องจากวัดทอง ซึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาปากคลองพระโขนงนั้น มีหลายวัดด้วยกัน ทั้งตอนบนและตอนล่าง วัดทองนี้อยู่ตอนล่าง จึงเรียกชื่อว่า “วัดทองล่าง”

ต่อมา พุทธศักราช ๒๔๘๐ หลังจากประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย ผ่านไป ๕ ปีเศษ รัฐบาลได้ปรับปรุงนโยบายการขยายงานด้านเศรษฐกิจของชาติให้กว้างขวาง เฉพาะด้านการพาณิชย์ ได้กำหนดสร้างท่าเรือกรุงเทพ ณ บริเวณคลองเตย เป็นท่าเรือขนส่งสินค้าทางน้ำเพื่อขนถ่ายสินค้าขาออก และสินค้าขาเข้า ทั้งภายในและต่างประเทศ บริเวณพื้นที่สร้างท่าเรือ ครอบคลุมสวนผลไม้ บ้านเรือนราษฎร และวัดวาอารามตามแนวลำน้ำเจ้าพระยา ซึ่งรัฐบาลจะต้องเวนคืนและชดเชยค่าเสียหายตามกฎหมาย

เฉพาะวัดหน้าพระธาตุ และวัดทองล่าง กำหนดผนวกรวมเป็นวัดเดียวกัน ในการเลือกสรรหาสถานที่สร้างวัดใหม่นั้น คณะสงฆ์ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณา ประกอบ

ด้วย พระมหารัชมังคลาจารย์ (เทศ นิเทสสกเถระ) ขณะดำรงสมณศักดิ์ที่พระรัชมงคลมุนี วัดสัมพันธวงศ์ เป็นประธานกรรมการ และท่านเจ้าคุณพระพรหมมุนี (ผัน สุวจเถระ) ขณะดำรงสมณศักดิ์ พระเทพมุนี วัดบวรนิเวศวิหาร ได้เลือกสถานที่ ณ ตำบลคลองบ้านกล้วย ปัจจุบันคือแขวงพระโขนงเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ถือกรรมสิทธิ์เป็นที่ดินสร้างวัด เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๘๐ เป็นพื้นที่ ๕๔ ไร่ ๓ งาน ๘๒ ตารางวา ราคาที่ดินในขณะนั้น ไร่ละ ๕๐๐ บาท หรือวาละ ๕ สลึง (๕ สลึง = ๑ บาท ๒๕ สตางค์)

นามวัดและอยู่ในพระอุปถัมภ์

คณะกรรมการย้ายเสนาสนะถาวรวัตถุ วัดหน้าพระธาตุและวัดทองล่างมาปลูกรวมกันที่ตำบลคลองบ้านกล้วย ในระหว่างพุทธศักราช ๒๔๘๑-๒๔๘๒ ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ ขณะดำรงพระสมณศักดิ์ เจ้าคณะใหญ่ ธรรมยุติกนิกาย เจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร ทรงอุปถัมภ์บำรุง ทรงประทานชื่อวัด โดยนำสัญลักษณ์มงคลนามของวัดเดิมทั้งสองวัดมารวมกันชื่อว่า “วัดธาตุทอง”

พระราชทานวิสุงคามสีมา

พุทธศักราช ๒๔๘๓ วัดธาตุทองเริ่มมีภิกษุสามเณร จำพรรษาเป็นครั้งแรก และในปีเดียวกัน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร รัชกาลที่ ๘ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๘๓ อาณาเขตกว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๘๐ เมตร และพุทธศักราช ๒๔๙๐ จึงเริ่มก่อสร้างอุโบสถ นำสัญลักษณ์รูปเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุที่เป็นสิ่งมงคลคู่วัดประดับไว้ที่หน้าบันและบานประตูหน้าต่าง ประกอบพิธีผูกพัทธสีมา ฝังลูกนิมิตพระอุโบสถ ระหว่างวันที่ ๒-๘ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๐๕ และก่อสร้างเสนาสนะอื่นๆ เป็นลำดับมาตราบปัจจุบัน

ยกฐานะเป็นพระอารามหลวง

อาณาบริเวณพื้นที่วัดธาตุทอง มีสัณฐานใกล้เคียงสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีขนาดกว้างขวางมาก จึงสะดวกในการเกื้อกูลกิจการต่างๆ เพื่อสงเคราะห์สังคมในชุมชน ด้านทิศตะวันออก

ของกรุงเทพมหานคร ทั้งด้านการศึกษา ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม เรียนรู้การประกอบอาชีพ และการสาธารณสุข นอกจากเป็นพระอารามที่ดูแลพระบวรพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองทั้งด้านปฏิบัติธรรมวิปัสสนาธุระ และปริยัติธรรมให้มั่นคงในแผ่นดิน

ด้วยเหตุนี้ ต่อมาในวันที่ ๒๙ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ยกวัดธาตุทอง เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ ตราบปัจจุบัน

เขตพุทธาวาส

เขตพุทธาวาสอยู่ด้านหน้า ก่อกำแพงเป็นแนวยาวตลอดพื้นที่ สร้างประตู ๓ ประตู ตกแต่งเป็นซุ้มทรงไทยประดับกระจก ลวดลายไทยอย่างงดงาม ประตูแรกอยู่หน้าพระอุโบสถ อีกสองประตูเป็นทางเข้าสู่พื้นที่ ที่เป็นเขตฌาปนสถาน ทั้งด้านข้างและโอบล้อมไปด้านหลัง สร้างอาคารบำเพ็ญกุศลกว่า ๘๓ หลัง

ประวัติสังเขป

พระราชวรญาณโสภณ (ชุบ เขมงฺกโร น.ธ.เอก ป.ธ.๔)

เจ้าอาวาสวัดธาตุทอง พระอารามหลวง

แขวงพระโขนงเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ชื่อ

ชื่อ พระราชวรญาณโสภณ ฉายา เขมงฺกโร อายุ ๘๑ พรรษา ๖๑

วิทยฐานะ น.ธ.เอก ป.ธ.๔ วัดธาตุทอง พระอารามหลวง แขวงพระโขนงเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

๑. เป็นเจ้าอาวาสวัดธาตุทอง พระอารามหลวง

๒. เป็นเจ้าสำนักเรียนวัดธาตุทอง พระอารามหลวง

สถานะเดิม

ชื่อ ชุบ นามสกุล ศรีจันอยู่ เกิด ๒ ฯ ๑๒ ค่ำ ปีชวด วันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๗๙

บิดาชื่อ นายเชื้อ ศรีจันอยู่ มารดา นางเทศ ศรีจันอยู่ ตำบลเกยไชย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

บรรพชา

วัน ๒ ฯ ๔ ปีมะเส็ง วันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ.๒๔๙๗ ณ วัดสัมพันธวงศาราม เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร

พระอุปัชฌาย์ พระมหารัชมังคลาจารย์ อดีตเจ้าอาวาสวัดสัมพันธวงศาราม

อุปสมบท

วัน ๔ ฯ ๘ ปีมะแม วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๙๙ ณ วัดธาตุทอง แขวงพระโขนงเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

พระอุปัชฌาย์ พระมหารัชมังคลาจารย์ อดีตเจ้าอาวาสวัดสัมพันธวงศาราม เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร

พระกรรมวาจาจารย์ พระธรรมปาโมกข์ อดีตเจ้าอาวาสวัดธาตุทอง แขวงพระโขนงเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

พลโท พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอนุสรมงคลการ ท่านผู้หญิงหม่อมอุบล ยุคล ณ อยุธยา เป็นเจ้าภาพในการอุปสมบท

วิทยฐานะ

พ.ศ.๒๔๙๙ สอบได้นักธรรมชั้นเอก สำนักเรียนวัดธาตุทอง แขวงพระโขนงเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

พ.ศ.๒๕๐๓ สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค สำนักเรียนวัดธาตุทอง แขวงพระโขนงเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

พ.ศ.๒๕๐๘ สอบได้เปรียญธรรม ๔ ประโยค สำนักเรียนวัดธาตุทอง แขวงพระโขนงเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

พ.ศ.๒๕๑๘ จบหลักสูตรฝึกอบรมครูพระฝ่ายศาสนศึกษา หลักสูตรกรมการศาสนาฯ

พ.ศ.๒๕๒๙ จบหลักสูตรการฝึกอบรมครูพระปริยัติธรรม-พระปริยัตินิเทศ หลักสูตรกรมการศาสนาฯ

งานด้านการปกครอง

พ.ศ.๒๕๒๐ เป็นเลขานุการเจ้าคณะภาค ๔-๕-๖-๗ (ธรรมยุต)

พ.ศ.๒๕๒๑ เป็นรองเจ้าอาวาสวัดธาตุทอง

พ.ศ.๒๕๒๙ เป็นพระอุปัชฌาย์

พ.ศ.๒๕๔๐ เป็นเจ้าคณะอำเภอนครสวรรค์-ชัยนาท (ธรรมยุต) (ลาออกเมื่อ พ.ศ.๒๕๔๕)

พ.ศ.๒๕๔๙ เป็นเจ้าอาวาสวัดธาตุทอง
เป็นเจ้าสำนักเรียนวัดธาตุทอง

พ.ศ.๒๕๕๕ เป็นเจ้าอาวาสวัดธาตุทอง (พระอารามหลวง)

เป็นเจ้าสำนักเรียนวัดธาตุทอง (พระอารามหลวง)

งานสาธารณูปการ

พ.ศ.๒๕๑๒ เป็นคณะกรรมการบูรณพัฒนาสร้างอุโบสถ-มณฑปพระพุทธบาท พระราชทาน ภ.ป.ร. วัดพุทธมงคลนิมิต ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

พ.ศ.๒๕๓๐ เป็นประธานสร้างโบสถ์ เมรุ และศาลารับรอง วัดพุทธนิมิต ตำบลตาคลี อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์

พ.ศ.๒๕๔๙ สร้างอาคารที่พักพระภิกษุ-สามเณร ๔ ชั้น จำนวน ๒ หลัง กว้าง ๑๒.๑๔ เมตร ยาว ๒๒.๙๐ เมตร

บูรณปฏิสังขรณ์ต่อเติมศาลาเจ้าจอมสมบูรณ์ กว้าง ๖.๘๐ เมตร ยาว ๒๖.๘๐ เมตร

พ.ศ.๒๕๕๐ บูรณปฏิสังขรณ์โรงเรียนพระปริยัติธรรม ๒ ชั้น กว้าง ๑๐.๘๕ เมตร ยาว ๓๒.๔๕ เมตร

สร้างฌาปนสถานเมรุทรงไทย ๒ หลังติดกัน กว้าง ๑๑.๘๐ เมตร ยาว ๓๗.๓๐ เมตร

บูรณปฏิสังขรณ์ต่อเติมกุฏิปลูกสวัสดิ์ ทรงไทย กว้าง ๑๐.๔๐ เมตร ยาว ๑๘.๑๐ เมตร

สร้างศาลาประดิษฐานพระพุทธปฏิมา ๙ องค์ โดยคุณจรัญญา อภิจารี

พ.ศ.๒๕๕๓ สร้างพระมหาเจดีย์ ๘๔ พรรษา ราชนครินทร์

พ.ศ.๒๕๕๖ สร้างอาคารบุพการี ศูนย์ธรรมศึกษาและปฏิบัติธรรม

พ.ศ.๒๕๖๓ บูรณปฏิสังขรณ์เมรุ ศาลาบำเพ็ญกุศลหอระฆัง และกำแพงรอบวัดพุทธมงคลนิมิตร อ.เมือง จ.นครสวรรค์

สมณศักดิ์

พ.ศ.๒๕๒๑ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญบัตร เทียบผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวงชั้นโท ที่ **พระครูวิสุทธิเขมากร**

พ.ศ.๒๕๒๖ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญบัตร เทียบผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวงชั้นเอก ในราชทินนามเดิม

พ.ศ.๒๕๓๑ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญบัตร เทียบผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวงชั้นพิเศษ ในราชทินนามเดิม

พ.ศ.๒๕๔๙ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ ที่ **พระรัตนมงคลโมลี**

พ.ศ.๒๕๕๖ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นราช ที่ **พระราชวรญาณโสภณ โกศลวิหารกิจ ยติคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี**

สมณศักดิ์ต่างประเทศ

พ.ศ.๒๕๒๘ ได้รับสมณศักดิ์กิตติมศักดิ์ จากประเทศศรีลังกา โดย ฯพณฯ เปรมทาสะ นายกรัฐมนตรี ประเทศศรีลังกา

บทที่ ๑
ประเพณีการทอดกฐิน

ความหมาย

พิธีทอดกฐิน ก็คือการนำผ้ากฐินไปวางไว้ต่อหน้าพระสงฆ์ซึ่งมีจำนวน อย่างน้อย ๕ รูป โดยมิได้เจาะจงว่าจะถวายภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง เป็นงานบุญที่มีปีละครั้ง ท่านจึงจัดเป็นกาลทาน แปลว่า ***"ถวายตามกาลสมัย"*** คำว่า ***"กฐิน"*** ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ คือ "ผ้าที่ถวายพระซึ่งจำพรรษาแล้ว" มีความหมายที่เกี่ยวข้องกันอยู่หลายความหมายดังนี้

กฐินที่เป็นชื่อของกรอบไม้ กรอบไม้แม่แบบสำหรับทำจีวร ซึ่งอาจเรียกว่าสะดึง เนื่องจากในครั้งพุทธกาล การทำจีวรให้มีรูปลักษณะตามที่กำหนดกระทำได้โดยยาก จึงต้องทำกรอบไม้สำเร็จรูปไว้ พระภิกษุจึงต้องวัดเย็บเอง โดยช่วยกันหลายๆ รูป และใช้ไม้สะดึงขึงผ้าเพื่อกะตัดเย็บและเป็นอุปกรณ์สำคัญในการทำเป็นผ้านุ่งหรือผ้าห่มหรือผ้าห่มซ้อนที่เรียกว่าจีวรเป็นส่วนรวม ผืนใดผืนหนึ่งก็ได้ ในภาษาไทยนิยมเรียก **ผ้านุ่ง** ว่า ***"สบง"*** **ผ้าห่ม** ว่า ***"จีวร"*** และ **ผ้าห่มซ้อน** ว่า ***"สังฆาฏิ"***

การทำผ้าโดยอาศัยแม่แบบเช่นนี้ คือทาบผ้าลงไปกับแม่แบบแล้วตัดเย็บย้อม ทำให้เสร็จในวันนั้น ด้วยความสามัคคีของสงฆ์ เป็นการร่วมใจกันทำกิจที่เกิดขึ้นและเมื่อทำเสร็จหรือพ้นกำหนดกาลแล้ว แม่แบบหรือกฐินนั้นก็รื้อเก็บไว้ใช้ในการทำผ้าเช่นนั้นในปีต่อๆ ไป การรื้อแบบไม้นี้เรียกว่า **เดาะ** ฉะนั้น คำว่า **กฐินเดาะ** หรือ **เดาะกฐิน** จึงหมายถึงการรื้อไม้แม่แบบเพื่อเก็บไว้ใช้ในโอกาสหน้า

กฐินที่เป็นชื่อของผ้า หมายถึงผ้าที่ถวายให้เป็นกฐินภายในกำหนดกาล ๑ เดือน นับตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ กลางเดือน ๑๒ มีกำหนด ๑ เดือน ภายหลังจากออกพรรษาแล้ว จะทอดก่อนหรือภายหลังที่กำหนดนี้ไม่ได้ ผ้าที่จะถวายนั้นจะเป็นผ้าใหม่หรือผ้าเทียมใหม่ เช่น ผ้าฟอกสะอาด หรือผ้าเก่า หรือผ้าบังสุกุล คือผ้าที่เขา

ทิ้งแล้ว และเป็นผ้าเปื้อนฝุ่นหรือผ้าตกตามร้านก็ได้ ผู้ถวายจะเป็นคฤหัสถ์ก็ได้ เป็นภิกษุหรือสามเณรก็ได้ ถวายแก่สงฆ์แล้วก็เป็นอันใช้ได้

กฐินที่เป็นชื่อของบุญกิริยา คือการทำบุญ คือการถวายผ้ากฐินเป็นทานแก่พระสงฆ์ผู้จำพรรษาอยู่ในวัดใดวัดหนึ่งครบ ๓ เดือน เพื่อสงเคราะห์ผู้ประพฤติปฏิบัติชอบให้มีผ้านุ่งหรือผ้าห่มใหม่ จะได้ใช้ผลัดเปลี่ยนของเก่าที่จะขาดหรือชำรุด การทำบุญถวายผ้ากฐิน หรือที่เรียกว่า ทอดกฐิน คือทอดหรือวางผ้าลงไปแล้วกล่าวคำถวายในท่ามกลางสงฆ์ เรียกได้ว่าเป็น กาลทาน คือการถวายก่อนหน้านั้น หรือหลังจากนั้นไม่เป็นกฐิน

กฐินที่เป็นชื่อของสังฆกรรม คือกิจกรรมของสงฆ์ก็จะต้องมีการสวด ประกาศขอรับความเห็นชอบจากที่ประชุมสงฆ์ในการมอบผ้ากฐินให้แก่ภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง เมื่อทำจีวรสำเร็จแล้วด้วยความร่วมมือของภิกษุทั้งหลาย ก็จะได้เป็นโอกาสให้ได้ช่วยกันทำจีวรของภิกษุรูปอื่น ขยายเวลาทำจีวรได้อีก ๔ เดือน ทั้งนี้เพราะในสมัยพุทธกาล การหาผ้า การทำจีวรทำได้โดยยาก ไม่ทรงอนุญาตให้เก็บสะสมผ้าไว้เกิน ๑๐ วัน แต่เมื่อได้ช่วยกันทำสังฆกรรมเรื่องกฐิน แล้วอนุญาตให้แสวงหาผ้าและเก็บไว้ทำเป็นจีวรได้จนตลอดฤดูหนาว คือจนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔

จากความหมายข้างต้นจะเห็นว่า มีความเกี่ยวข้องกัน ๔ ประการ เมื่อสงฆ์ทำสังฆกรรมเรื่องกฐินเสร็จแล้ว และประชุมกันอนุโมทนากฐินคือแสดงความพอใจ ว่าได้กรานกฐิน เสร็จแล้วก็เป็นอันว่าเสร็จพิธี คำว่า **กรานกฐิน** คือ **การลาดผ้า** หรือทาบผ้าลงไปกับกรอบไม้แม่แบบเพื่อตัดเย็บ ย้อม ทำเป็นจีวรผืนใดผืนหนึ่ง

ยังมีคำอีกคำหนึ่งที่เราได้ยินกันก่อนจะมีการทำบุญกฐิน คือ การจองกฐิน หมายถึงการแสดงความจำนงเป็นลายลักษณ์อักษร หรือด้วยวาจาต่อทางวัดว่าจะนำกฐินมาถวายเมื่อใดนั้นแล้วแต่จะตกลงกัน แต่จะต้องภายในเขตเวลา ๑ เดือน ตามที่กำหนดในพระวินัย (ตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒)

อีกคำหนึ่งที่จะได้ยิน ในขณะที่มีพิธีการทอดกฐิน คือคำว่า อปโลกน์กฐิน หมายถึงการที่ภิกษุรูปใดรูปหนึ่งเสนอขึ้นในที่ประชุมสงฆ์ถามความเห็นชอบว่าควรมีการกรานกฐินหรือไม่ เมื่อเห็นชอบร่วมกันแล้วจึงหารือกันต่อไปว่า ผ้าที่ทำสำเร็จแล้วควรถวายแก่ภิกษุรูปใด การปรึกษาหารือการเสนอความเห็นเช่นนี้เรียกว่าอปโลกน์ (อ่านว่า อะ-ปะ-โหลก)

หมายถึง การช่วยกันมองดูว่าจะสมควรอย่างไร เพียงเท่านี้ก็ยังใช้ไม่ได้ เมื่ออปโลกน์เสร็จแล้วต้องสวดประกาศเป็นการสงฆ์ จึงนับว่าเป็นสังฆกรรมเรื่องกฐินดังกล่าวไว้แล้วในตอนต้น

ในปัจจุบัน มีผู้ถวายผ้ามากขึ้น มีผู้สามารถตัดเย็บย้อมผ้าที่จะทำเป็นจีวรได้แพร่หลายขึ้น การใช้ไม้แม่แบบอย่างเก่าจึงเลิกไป เพียงแต่รักษาชื่อและประเพณีไว้โดยไม่ต้องใช้กรอบไม้แม่แบบ เพียงถวายผ้าขาวให้ตัดเย็บย้อมให้เสร็จในวันนั้น หรืออีกอย่างหนึ่งนำผ้าสำเร็จรูปมาถวาย ก็เรียกว่าถวายผ้ากฐินเหมือนกัน

และเนื่องจากยังมีประเพณีนิยมถวายผ้ากฐินกันแพร่หลายไปทั่วประเทศไทย จึงนับว่าเป็นประเพณีนิยมในการบำเพ็ญกุศล เรื่องกฐินนี้ยังเป็นการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ร่วมกัน คือ เป็นการร่วมกันบูรณ-ปฏิสังขรณ์วัดวาอารามในขณะเดียวกัน

บทที่ ๒
ตำนานความเป็นมาของการทอดกฐิน

ในกฐินขันธกะ ได้กล่าวถึงต้นเหตุทรงอนุญาตกฐินมีเรื่องเล่าไว้ในคัมภีร์พระวินัยปิฎกกฐินขันธกะว่า ในสมัยนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ เชตวันวิหาร กรุงสาวัตถี ภิกษุชาวเมืองปาเฐยยกะ ๓๐ รูป ซึ่งเป็นผู้ถือการอยู่ป่า, การเที่ยวบิณฑบาต, นุ่งห่มผ้าบังสุกุล (ผ้าเก็บตกมาปะติดปะต่อทำเป็นจีวร) และใช้จีวร ๓ ผืนเป็นวัตร มีเรื่องเล่าไว้ในคัมภีร์พระวินัยปิฎกกฐินขันธกะว่า เดินทางจะมาเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า เหลือระยะทางอีก ๖ โยชน์ (๙๖ กิโลเมตร) ถึงวันเข้าพรรษา ต้องจำใจจำพรรษาอยู่ในเมืองสาเกต มีความระลึกถึงพระบรมศาสดา เมื่อออกพรรษาแล้วฝนยังตกอยู่ แผ่นดินยังชุ่มชื้นด้วยน้ำ เป็นหล่มเลน ได้เดินทางมาเข้าเฝ้าด้วยจีวรที่ชุ่มชื้นด้วยน้ำ เป็นโคลน เป็นตม เหน็ดเหนื่อย ต้องบุก ต้องลุยมาจนกระทั่งถึงกรุงสาวัตถี ได้เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าสมความประสงค์

พระพุทธเจ้าทรงมีปฏิสันถารกับภิกษุเหล่านั้น เรื่องการจำพรรษาอยู่ ณ เมืองสาเกต และการเดินทาง ภิกษุเหล่านั้นจึงกราบทูลถึงความตั้งใจ ความร้อนรนกระวนกระวาย และการเดินทางที่ลำบากให้ทรงทราบทุกประการ

พระพุทธเจ้าทรงทราบ และเห็นความลำบากของภิกษุ จึงทรงยกเป็นเหตุ และมีพระพุทธานุญาตให้พระภิกษุผู้จำพรรษาครบถ้วนแล้ว กรานกฐินได้ และเมื่อกรานกฐินแล้วจะได้รับอานิสงส์ตามที่กำหนดในพระวินัยถึง ๕ ประการ คือ

๑. อยู่ปราศจากไตรจีวรได้ จะไปค้างคืนที่ไหน ไม่ต้องถือไตรจีวรไปครบสำรับก็ได้ ไม่ต้องอาบัติ

๒. จะไปไหนมาไหน ไม่ต้องบอกลาก็ได้ ไม่ต้องอาบัติ

๓. ฉันคณะโภชน์ได้ ไม่ต้องอาบัติ (รับนิมนต์ที่เขานิมนต์โดยออกชื่อโภชนะฉันได้)

๔. เก็บอดิเรกจีวรไว้ได้ไม่ต้องอาบัติตามปฐมกฐินสิกขาบท

๕. จีวรอันเกิดขึ้นในที่นั้น เป็นของได้แก่พวกเธอ ทั้งได้โอกาสขยายเขตจีวรกาลให้ยาวออกไปอีกจนถึงกลางเดือน ๔

ข้อกำหนดเกี่ยวกับกฐิน

๑. จำนวนพระสงฆ์ในวัดที่จะทอดกฐิน สงฆ์ผู้จะรับผ้ากฐินนั้น จะต้องมีจำนวนอย่างน้อย ๕ รูป เพราะจะต้องจัดเป็นผู้รับผ้ากฐิน ๑ รูป เหลืออีก ๔ รูปจะได้เข้าเป็นองค์คณะ (สงฆ์) มากกว่า ๕ รูปขึ้นไปใช้ได้ แต่น้อยกว่า ๕ รูปใช้ไม่ได้

๒. คุณสมบัติของพระสงฆ์ที่มีสิทธิรับกฐิน คือพระสงฆ์ที่จำพรรษา ในวัดนั้นครบ ๓ เดือน ปัญหาที่เกิดขึ้นมีอยู่ว่าถ้าพระสงฆ์ที่จำพรรษามีไม่ครบ ๕ รูป จะนำพระสงฆ์จากวัดอื่นมาสมทบจะใช้ได้หรือไม่ คำตอบคือได้ แต่พระรูปที่มาสมทบจะไม่มีสิทธิในการรับผ้าและไม่มีสิทธิออกเสียงว่าจะถวายผ้าให้กับรูปใด (เป็นเพียงแต่มาร่วมให้ครบองค์สงฆ์เท่านั้น) แต่คณะทายกทายิกาอาจถวายของสิ่งอื่นได้

๓. กำหนดกาลที่จะทอดกฐิน การทอดกฐินนั้นทำได้ภายในเวลากำหนด คือ ตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ก่อนหรือหลังจากนั้นไม่นับเป็นกฐิน*

๔. กฐินไม่เป็นอันทอดหรือเป็นโมฆะ การที่พระสงฆ์ในวัดเที่ยวขอกฐินโดยตรงหรือโดยอ้อม ด้วยวาจาบ้าง ด้วยหนังสือบ้าง เชิญชวนให้ไปทอดกฐินในวัดของตน การทำเช่นนั้นผิดพระวินัย กฐินไม่เป็นอันกราน นับเป็นโมฆะ การทอดกฐินก็ไม่เป็นทอด พระผู้รับก็ไม่ได้อานิสงส์

ประเภทของกฐิน

กฐินมีหลายประเภท ซึ่งล้วนแต่มีข้อกำหนด กระบวนการ และขั้นตอนของพิธีกรรมที่แตกต่างกัน ดังจะได้กล่าวถึงกฐินหลายประเภท การทอดกฐินที่ปฏิบัติกันในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แยกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ ๒ ประเภท คือ **กฐินหลวง** และ **กฐินราษฎร์**

---

* การเข้าพรรษาจะมี ๒ ครั้ง เรียกว่าเข้าพรรษาแรกและเข้าพรรษาหลัง เข้าพรรษาแรกกำหนดแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ จะครบ ๓ เดือนวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เข้าพรรษาหลังกำหนดแรม ๑ ค่ำ เดือน ๙ จะครบ ๓ เดือนในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ดังนั้น พระสงฆ์ที่เข้าพรรษาแรกจะมีเวลา รับผ้ากฐิน ๑ เดือน คือ เริ่มแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ส่วนพระสงฆ์ที่เข้าพรรษาหลังไม่สามารถรับกฐินได้ เพราะเมื่อออกพรรษาก็เลยกาลกฐินพอดี

กฐินหลวง

กฐินมีหลายประเภท ซึ่งล้วนแต่มีข้อกำหนด กระบวนการ และขั้นตอนของพิธีกรรมที่แตกต่างกัน ดังจะได้กล่าวถึงกฐินหลายประเภท

มีประวัติว่า เมื่อพระพุทธศาสนาได้แพร่หลายเข้ามายังสุวรรณภูมิและประดิษฐานอยู่บนพื้นแผ่นดินนี้ และประชาชนชนคนไทยที่ตั้งหลักแหล่งอยู่บนผืนแผ่นดินไทยได้ยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาว่าเป็นศาสนาประจำชาติแล้ว การทอดกฐินก็ได้กลายเป็นประเพณีสืบทอดกันมา พระเจ้าแผ่นดินผู้ปกครองบ้านเมือง โดยทรงรับเรื่องกฐินนี้ขึ้นเป็นพระราช-พิธีอย่างหนึ่งซึ่งทรงบำเพ็ญเป็นการประจำ เมื่อถึงเทศกาลทอดกฐิน การที่พระเจ้าแผ่นดินทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเกี่ยวกับกฐินเป็นพระราชพิธีดังกล่าวนี้ เป็นเหตุให้เรียกกันว่า **กฐินหลวง** วัดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นวัดหลวงหรือวัดราษฎร์ หากพระเจ้าแผ่นดินเสด็จพระราชดำเนินไปทรงถวายผ้าพระกฐินด้วยพระองค์เอง เรียกว่า **กฐินหลวงทั้งสิ้น** มิใช่กำหนดว่าทอดที่วัดหลวงเท่านั้นจึงเรียกว่ากฐินหลวง

แต่สมัยต่อมา เมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้น เรื่องของกฐินหลวงได้เปลี่ยนได้ตามภาวการณ์ของบ้านเมือง เช่นประชาชนมีศรัทธาเจริญรอยตามพระราชศรัทธาของพระเจ้าแผ่นดิน ได้รับพระมหากรุณาพระราชทานให้บุคคลหรือหน่วยงานต่างๆ น้อมนำไปทอดถวายผ้าพระกฐินได้ตามสมควรแก่ฐานะเป็นต้น เป็นเหตุให้แบ่งกฐินหลวงออกเป็นประเภทฯ ดังที่ปรากฏในปัจจุบัน ดังนี้

๑. กฐินที่กำหนดเป็นพระราชพิธี
๒. กฐินต้น
๓. กฐินพระราชทาน
๔. กฐินพระราชทานเสด็จส่วนพระองค์

กฐินที่กำหนดเป็นพระราชพิธี พระเจ้าแผ่นดินเสด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐินเป็นพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์โดยตรง ซึ่งในปีหนึ่งๆ เมื่อถึงเทศกาลออกพรรษาแล้ว ราษฎรจะพากันไปถวายผ้ากฐิน ตามวัดต่างๆ ตามที่ได้จองไว้ พระมหากษัตริย์มีวัดที่จะเสด็จฯ ไปถวายผ้าพระกฐินเช่นเดียวกัน เรียกว่า พระอารามหลวง เพราะพระองค์ทรงเป็นพุทธมามกะ และเอกอัครพุทธศาสนูปถัมภกเสด็จพระราชดำเนินถวาย

ผ้าพระกฐินด้วยพระองค์เอง หรือทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระราชินี พระราชโอรส พระราชธิดา เสด็จราชดำเนินทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ รวมทั้งพระกฐินที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศานุวงศ์ ราชสกุล องคมนตรี หรือผู้ที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรให้เสด็จฯ แทนพระองค์ นำไปถวายยังพระอารามหลวงสำคัญ ๑๖ พระอาราม ที่สงวนไว้ไม่ให้มีการขอพระราชทาน คือ

กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๒ พระอาราม

๑. วัดบวรนิเวศวิหาร

๒. วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

๓. วัดอรุณราชวราราม

๔. วัดราชโอรสาราม

๕. วัดสุทัศนเทพวราราม

๖. วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม

๗. วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม

๘. วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

๙. วัดราชาธิวาส

๑๐. วัดมกุฏกษัตริยาราม

๑๑. วัดเทพศิรินทราวาส

๑๒. วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

ต่างจังหวัด จำนวน ๔ พระอาราม

จังหวัดนครปฐม จำนวน ๑ พระอาราม

๑๓. วัดพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองนครปฐม

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๒ พระอาราม

๑๔. วัดนิเวศธรรมประวัติ อำเภอบางปะอิน

๑๕. วัดสุวรรณดาราราม อำเภอเมืองพระนครศรีอยุธยา

จังหวัดพิษณุโลก จำนวน ๑ พระอาราม

๑๖. วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ อำเภอเมืองพิษณุโลก

การถวายผ้าพระกฐินทั้ง ๑๖ พระอารามนี้ พระมหากษัตริย์มิได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงถวายทุกพระอาราม จะเสด็จฯ ไปทรงถวายเองเพียง ๑-๒ พระอารามเท่านั้น ส่วนพระอารามที่เหลือจากนั้น จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศานุวงศ์เสด็จไปถวายผ้าพระกฐินแทนพระองค์

โดยสำนักพระราชวัง จะออกหมายกำหนดการว่า พระมหากษัตริย์จะเสด็จพระราชดำเนิน ไปถวายผ้าพระกฐินที่พระอารามใดเป็นพระอารามแรก

แนวปฏิบัติ

การเฝ้าฯ รับเสด็จฯ งานถวายผ้าพระกฐินหลวงประจำปีที่สำนักพระราชวังออกเป็นหมายกำหนดการ และกำหนดการแต่งกายเฝ้าฯ รับเสด็จฯ

ผู้ที่เฝ้าฯ รับเสด็จฯ ตามหมายกำหนดการ เจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังจะได้รับรองเชิญให้นั่งพัก ณ ที่ซึ่งจัดไว้ในและนอกพระอุโบสถตามลำดับชั้นยศและตำแหน่ง

งานเสด็จฯ ถวายผ้าพระกฐินตามราชประเพณีประจำปีที่สำนักพระราชวังออกเป็นหมายกำหนดการ แต่งเครื่องแบบเต็มยศ จะมีกองเกียรติยศทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์พร้อมทั้งแตรวงประจำกองและทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ฯ ตั้งแถวรับเสด็จฯ

เมื่อใกล้เวลาเสด็จฯ ประมาณ ๕ หรือ ๑๐ นาที เจ้าหน้าที่ผู้รับรองของสำนักพระราชวังจะได้เชิญข้าราชการ ผู้มีเกียรติที่มาเฝ้าไปยืนเรียงแถวรอรับเสด็จฯ ตามแนวทางลาดพระบาท (ถ้าสถานที่ไม่พอจะเข้าแถว ก็คงรอเฝ้าฯ ณ ที่ซึ่งจัดไว้นั้น)

ได้เวลาเสด็จฯ มีวงดุริยางค์กองทหารเกียรติยศบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ผู้เฝ้าฯ ที่นั่งพักยืนถวายความเคารพ ผู้มาเฝ้าที่เข้าแถวรับเสด็จฯ ถ้าสวมหมวกทำวันทยหัตถ์จนสุดเสียงเพลงสรรเสริญพระบารมีและถวายความเคารพเมื่อเสด็จฯ ผ่านเข้าสู่พระอุโบสถ เจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังจะได้เชิญและนำเฉพาะข้าราชการผู้ใหญ่เข้าไปเฝ้าฯในพระอุโบสถ เมื่อเข้าไปจะต้องถวายคำนับ แล้วยืนอยู่ ณ เก้าอี้ที่จะนั่งเฝ้าฯ ตามยศและตำแหน่ง เมื่อทรงปฏิบัติในการถวายพระกฐิน เมื่อเสด็จฯ พระราชดำเนินกลับก็ปฏิบัติในทำนองเดียวกับเมื่อเสด็จมาถึง

พระกฐินเสด็จพระราชดำเนิน มีรูปแบบพิธีการถวาย ดังนี้

- เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พระอุโบสถ ทรงรับผ้าพระกฐินจากเจ้าพนักงานศุภรัต ซึ่งคอยทูลถวายด้านข้างประตูในพระอุโบสถ เสด็จฯ ไปทรงวางผ้าพระกฐินที่พานแว่นฟ้า ด้านหน้าพระสงฆ์รูปที่ ๒

- ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ทรงกราบพระประธานในพระอุโบสถ

- ทรงหยิบผ้าห่มพระประธานพระราชทานแก่เจ้าพนักงานภูษามาลา ประทับยืน

- **อธิบดีกรมการศาสนา กราบทูลถวายรายงานจำนวนพระสงฆ์จำพรรษาซึ่งได้เล่าเรียนพระธรรมวินัย เพื่อถวายพระราชกุศลจบแล้ว**

- ทรงอุ้มประคองผ้าไตร ผินพระพักตร์สู่พระประธานในพระอุโบสถ ทรงกล่าวนะโม...๓ จบ แล้วทรงผินพระพักตร์มาทางที่ชุมนุมสงฆ์ ทรงกล่าวคำถวายผ้าพระกฐิน พระสงฆ์รับ "สาธุ" จบแล้วทรงวางผ้าพระกฐินที่พานแว่นฟ้า และยกประเคนพระสงฆ์รูปที่ ๒ พร้อมพานเทียนพระปาติโมกข์แล้วเสด็จกลับมาประทับ ณ พระราชอาสน์

- พระสงฆ์กระทำอปโลกน์กรรมจบ เจ้าพนักงานกรมการศาสนาลั่นกังสดาล กรมศิลปากรบรรเลงเพลง พระสงฆ์ลงไปครองผ้าเสร็จแล้ว เจ้าหน้าที่พนักงานกรมการศาสนาลั่นกังสดาลอีกครั้งหนึ่ง กรมศิลปากรหยุดบรรเลงเพลง พระสงฆ์ขึ้นมานั่งบนอาสนะสงฆ์

- เสด็จฯ มาทรงถวายบริวารพระกฐินแด่ประธานสงฆ์

- พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา

- ทรงหลั่งทักษิโณทก

- ประธานสงฆ์ ถวายอดิเรก

- ทรงกราบลาพระประธานพระอุโบสถ ทรงกราบลาพระสงฆ์ เสด็จพระราชดำเนินออกจากพระอุโบสถ เป็นเสร็จพิธี

กฐินต้น

กฐินดังกล่าวนี้เกิดขึ้นเพราะพระเจ้าแผ่นดินเสด็จพระราชดำเนินไปถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดที่มิใช่วัดหลวง และมิได้เสด็จไปอย่างเป็นทางการหรืออย่างเป็นพระราชพิธี แต่เป็นการบำเพ็ญพระราชกุศลส่วนพระองค์อีกด้วย พลตรีหม่อมทวีวงศ์ถวัลยศักดิ์

(ม.ร.ว.เฉลิมลาภ ทวีวงศ์) ได้เล่าประวัติเรื่องการเกิดขึ้นของกฐินต้นนี้ไว้ว่า

"กฐินส่วนพระองค์นี้ ในสมัยก่อนรัชกาลที่ ๕ เรียกว่าอย่างไรนั้นยังไม่พบหลักฐาน มาเรียกกันว่า กฐินต้น ในรัชกาลที่ ๕ ภายหลังที่ได้มีการเสด็จประพาสหัวเมืองต่างๆ เมื่อ พ.ศ.๒๔๔๗ เสด็จประพาสครั้งนั้นโปรดให้จัดให้ง่ายกว่าการเสด็จประพาสเพื่อสำราญพระราชอิริยาบถอย่างสามัญคือ โปรดไม่ให้มีท้องตราสั่งหัวเมืองให้จัดทำที่ประทับแรม ณ ที่ใดๆ พอพระราชหฤทัยจะประทับที่ไหนก็ประทับที่นั่น บางคราวก็ทรงเรือเล็กหรือเสด็จรถไฟไปโดยมิให้ใครรู้ การเสด็จประพาสครั้งนั้นเรียกว่า **"เสด็จประพาสต้น"**

เหตุที่เรียกว่าประพาสต้นก็เพราะเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๔๔๗ เสด็จทรงเรือมาด ๔ แจว ประพาสในแม่น้ำอ้อม ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ซื้อเรือมาด ๔ แจว เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งลำสำหรับแจวตามเรือพระที่นั่ง เวลามีพระราชประสงค์ที่จะเสด็จพระราชดำเนินโดยมิให้ใครรู้จักพระองค์ เมื่อซื้อเรือมาดได้ดังพระราชประสงค์แล้วพระราชทานชื่อเรือลำนั้นว่า **เรือต้น** ในวันนั้นกว่าจะเสด็จพระราชดำเนินกลับถึงที่ประทับแรมที่เมืองราชบุรีเกือบ ๓ ทุ่ม เพราะน้ำเชี่ยว ผู้คนในขบวนเสด็จเหนื่อยหอบตามกัน

ประพาสต้น จึงเป็นมูลเหตุให้เรียกการเสด็จประพาสอย่างในวันนี้ว่า ประพาสต้น และยังเป็นมูลเหตุให้เรียกการเสด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐินเป็นการส่วนพระองค์ว่า **พระกฐินต้น** เรียกแบบเรือนไทยที่ทรงสร้างสำหรับประทับอย่างชาวบ้านว่า **เรือนต้น** กันต่อมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงดำเนินตามรอยพระยุคลบาทพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเสด็จพระราชดำเนินไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้ากฐินต้นเป็นประจำทุกปี การจะเสด็จฯ ไปถวายผ้าพระกฐินต้นที่วัดใดมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. เป็นวัดที่ยังไม่เคยเสด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐินมาก่อน

๒. ประชาชนมีความเลื่อมใสในวัดนั้นมาก

๓. ประชาชนในท้องถิ่นนั้นไม่ค่อยมีโอกาสได้เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เมื่อเสด็จพระราชดำเนินไปจะได้มีโอกาสเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างใกล้ชิดด้วย

แนวปฏิบัติ

ในกรณีที่เสด็จฯ ไปถวายผ้าพระกฐินเป็นการส่วนพระองค์เรียกกันว่า **พระกฐินต้น** ส่วนมากจะเป็นวัดในต่างจังหวัด สำนักพระราชวังจะออกเป็นหมายรับสั่ง ส่วนมากจะแต่งเครื่องแบบปกติขาวเฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่เฝ้าฯเจ้าหน้าที่นอกนั้นหรือข้าราชการในท้องถิ่นแต่งกายเครื่องแบบปกติกากีคอตั้งแบบข้าราชการหรือกากีคอพับผูกผ้าผูกคอ

การเฝ้าฯ รับเสด็จ เจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังจะรับรองข้าราชการและแขกผู้มีเกียรติรอเฝ้าฯ ณ ที่ซึ่งจัดไว้นอกพระอุโบสถ

การเสด็จฯ ถวายผ้าพระกฐินในต่างจังหวัดนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องจัดข้าราชการเข้าแถวรับเสด็จฯ ณ ที่ซึ่งรถยนต์พระที่นั่งเทียบ เมื่อเสด็จฯ ลงจากรถยนต์พระที่นั่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องเข้าไปเฝ้าฯ ถวายคำนับ (ถ้าสวมหมวกทำวันทยหัตถ์) แล้วกราบบังคมทูลรายงานตนเอง และเบิกข้าราชการผู้ใหญ่ที่เฝ้าฯ เช่น

ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า..ผู้ว่าราชการจังหวัด.................................. ขอพระราชทาน พระบรมราชวโรกาสเบิกผู้เฝ้าละอองธุลีพระบาท (ในกรณีที่ภริยาเฝ้าฯ อยู่ด้วย) นาง.................................ภริยาข้าพระพุทธเจ้า (จะทูลเกล้าถวายดอกไม้ก็ได้) แล้วต่อไป ควรจะกราบบังคมทูลเฉพาะ ข้าราชการผู้ใหญ่ระดับสูง เช่น รองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้พิพากษา หัวหน้าศาลจังหวัด นายอำเภอของท้องที่ที่เสด็จฯ เท่านั้น

กฐินพระราชทาน

เป็นกฐินที่พระเจ้าแผ่นดินพระราชทานผ้าของหลวงแก่ผู้กราบบังคมทูลขอพระราชทานเพื่อน้อมนำไปถวายยังวัดหลวง นอกจากวัดสำคัญที่ทรงกำหนดไว้ เพื่อจะเสด็จพระราชดำเนินด้วยพระองค์เอง (๑๖ วัดดังที่กล่าวมาแล้ว) เหตุที่เกิดกฐินพระราชทานเพราะว่า ปัจจุบันวัดหลวงมีจำนวนมาก จึงเปิดโอกาสให้กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ตลอดจนคณะบุคคลหรือบุคลากรที่สมควรรับพระราชทานผ้าพระกฐินไปถวายได้ และผู้ที่ได้รับพระราชทานจะเพิ่มไทยธรรมเป็นส่วนตัวเพื่อถวายพระราชกุศลตามกำลังศรัทธาของตนก็ได้

ปัจจุบันกระทรวง ทบวง กรม คณะบุคคลหรือบุคคลใดมีความประสงฆ์จะขอรับพระราชทานผ้าพระกฐินไปถวาย ณ วัดหลวงใดโปรดติดต่อไปยังกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ตามระเบียบ ซึ่งเท่ากับเป็นการจองกฐินไว้ก่อนนั่นเอง

แนวปฏิบัติ

ขั้นตอนของกฐินพระราชทานมีดังนี้

๑. เมื่อได้รับผ้าพระกฐินพระราชทานจากกรมศาสนาแล้ว ควรถวายหลังวันแรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑ หรือเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทอดพระกฐินวัดแรกแล้ว

๒. ให้ติดต่อกับวัดโดยตรง เพื่อแจ้งวัน เวลา และขอให้เจ้าอาวาสสั่งไวยาวัจกรเตรียมสถานที่และสิ่งจำเป็น เช่น ที่บูชาพระรัตนตรัยมีเครื่องบูชาพร้อม อาสนสงฆ์สำหรับพระสงฆ์ลงอนุโมทนาพระกฐิน โต๊ะขนาดกว้างพอสมควรสำหรับวางพานแว่นฟ้า ผ้าไตรพระกฐินและพานเทียนพระปาติโมกข์ โต๊ะวางเครื่องบริขารพระกฐินและเครื่องไทยธรรม โต๊ะ เก้าอี้ สำหรับผู้เป็นประธานและผู้ไปร่วมพิธีตามสมควร

๓. เมื่อถึงวันกำหนด ก่อนผู้เป็นประธานจะไปถึงหรือก่อนเริ่มพิธี ให้เจ้าหน้าที่เชิญเครื่องพระกฐินจัดไว้บนโต๊ะ วางเทียนพระปาติโมกข์ไว้บนพาน และให้เจ้าหน้าที่แต่งเครื่องแบบปกติขาวหรือแต่งสากลนิยมคอยส่งให้ผู้เป็นประธานที่เชิงบันไดหรือประตูเข้าสถานที่ประกอบพิธี

๔. ประธานรับผ้าพระกฐินจากเจ้าหน้าที่ที่เชิงบันไดพระอุโบสถ อุ้มประคองยืนตรงถวายความเคารพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขณะดนตรีบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี แล้วจึงเข้าสู่พระอุโบสถตรงไปวางไว้ที่พานแว่นฟ้า ซึ่งตั้งอยู่หน้าพระสงฆ์

(ถ้ามีปี่พาทย์หรือเครื่องดนตรีให้บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ขณะผู้เป็นประธานรับผ้าไตรจากเจ้าหน้าที่หรือรับที่โต๊ะหมู่ในกรณีที่จัดไว้ต่อจากนั้นจึงบรรเลงเพลงช้า) ขณะประธานเข้าสู่สถานที่ประกอบพิธีจนถึงเวลาจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย แล้วจึงส่งเทียนชนวนคืน ให้หยุดบรรเลงทันทีแม้จะยังไม่จบเพลงก็ตาม และควรมีเจ้าหน้าที่คอยให้สัญญาณเวลาให้เริ่มเพลงหรือให้หยุดบรรเลง

๕. เมื่อวางผ้าพระกฐินแล้ว จุดธูปเทียนเครื่องสักการบูชาพระรัตนตรัย แล้วกราบ ๓ หน

๖. เมื่อกราบพระรัตนตรัยแล้ว ไปที่พานแว่นฟ้าหยิบผ้าห่มพระประธานส่งให้เจ้าหน้าที่นำไปมอบแก่ไวยาวัจกร แล้วยกผ้าพระกฐินขึ้นประครอง ประนมมือหันไปทางพระประธานว่า นะโม ๓ จบ ต่อจากนั้นหันหน้าไปทางพระสงฆ์ว่า "คำถวายพระกฐิน" ดังนี้

"ผ้าพระกฐินทานกับทั้งผ้าอานิสงส์บริวารทั้งปวงนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐกอปรด้วยพระราชศรัทธา โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานให้ (....................................)* น้อมนำมาถวายแด่พระสงฆ์ ซึ่งจำพรรษาถ้วนไตรมาสในอาวาสวิหารนี้ ขอพระสงฆ์จงรับผ้าพระกฐินทานนี้ กระทำกฐินัตถารกิจตามพระบรมพุทธานุญาตนั้น เทอญ"

ถ้าเป็นกระทรวง ทบวง กรม องค์การ สมาคม บริษัท ห้างร้าน ให้เปลี่ยนคำว่า **ข้าพเจ้า** เป็นชื่อหน่วยงานนั้นๆ ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน

กล่าวถวายพระกฐินทานจบแล้วประเคนผ้าพระกฐินพระราชทาน พร้อมด้วยเทียนพระปาติโมกข์เสร็จแล้ว เข้านั่ง ณ ที่ซึ่งจัดไว้ในระหว่างที่ผู้เป็นประธานเข้าสู่สถานที่ประกอบพิธี ผู้อยู่ในพระอุโบสถทั้งหมดยืนแสดงความเคารพ จนกว่าประธานจะนั่งลง จึงนั่งลงพร้อมกัน

๗. พระสงฆ์ทำพิธีกรรม

๘. เมื่อพระสงฆ์ทำพิธีกรรมเสร็จออกไปครองผ้า (ปี่พาทย์บรรเลงเพลงสาธุการถ้ามี) ครองผ้าเสร็จกลับเข้านั่งยังอาสนสงฆ์ (ปี่พาทย์หยุดบรรเลง) ผู้เป็นประธานและผู้ไปร่วมพิธีถวายเครื่องพระกฐินแก่องค์ปกครองเริ่มตั้งแต่บาตรเป็นต้นไปจนถึงเครื่องมือก่อสร้าง ถ้าจัดไทยธรรมถวายเพิ่มเติมควรถวายภายหลังเครื่องพระกฐินหลวง

๙. ถ้ามีผู้บริจาคร่วมโดยเสด็จพระราชกุศล ควรประกาศให้ที่ประชุมทราบ

๑๐. พอพระสงฆ์อนุโมทนา ผู้เป็นประธานกรวดน้ำ แล้วพระสงฆ์ถวายอดิเรกจบประธานกราบพระรัตนตรัยเป็นอันเสร็จพิธี (ปี่พาทย์บรรเลงเพลงกราวรำ ถ้ามี)

---

* ชื่อหน่วยงานผู้ขอรับพระราชทานผ้าพระกฐิน

๑๑. กรมการศาสนาเป็นผู้จัดสรรและดำเนินการขอพระราชทาน จึงขอให้รายงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน และยอดเงินโดยเสด็จพระราชกุศลไปยังกรมการศาสนาหลังจากการถวายผ้าพระกฐินเสร็จแล้วเพื่อจะได้รวบรวมดำเนินการกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานถวายพระราชกุศลโดยพร้อมเพรียงกัน

คำถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน

(ผู้ขอรับพระราชทานหันหน้าไปทางพระประธานในพระอุโบสถ กล่าว)

"นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ"

(หันหน้าไปทางพระสงฆ์ กล่าว)

"ผ้าพระกฐินทานกับทั้งผ้าอานิสงส์บริวารทั้งปวงนี้ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักกรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ กอปรด้วยพระราชศรัทธา โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานให้............................(ชื่อหน่วยงาน องค์กร หรือบุคคลผู้ขอรับพระราชทาน) น้อมนำมาถวายแด่พระสงฆ์ ซึ่งจำพรรษากาลถ้วนไตรมาสในอาวาสวิหารนี้ ขอพระสงฆ์จงรับผ้าพระกฐินทานนี้ กระทำกฐินัตถารกิจ ตามพระบรมพุทธานุญาตนั้นเทอญ"

การทอดกฐินในปัจจุบัน

ผ้ากฐิน ผ้าที่จะทำเป็นผ้ากฐินได้นั้น เป็นผ้าใหม่ก็ได้, ผ้าเทียมใหม่ก็ได้, ผ้าเก่าหรือผ้าบังสุกุลก็ได้ แต่ผ้าเหล่านี้จะต้องมีพอจะทำไตรจีวรผืนใดผืนหนึ่ง (ผ้าไตรจีวรของพระสงฆ์มี ๓ ผืน คือ สบง = ผ้านุ่ง, จีวร = ผ้าห่ม, และสังฆาฏิ = ผ้าห่มซ้อน หรือผ้าพาด) ผ้านี้คือผ้าองค์กฐิน ส่วนสิ่งของอื่นๆ ไม่ใช่องค์กฐิน แต่เป็นบริวารกฐิน บริวารกฐินนี้จะมีมากหรือน้อยก็ได้ไม่มีกำหนด แล้วแต่ตามศรัทธาของผู้ถวาย

การถวายกฐินราษฎร์ มีขั้นตอน พิธีการ พอสรุปได้ดังนี้

๑. จองกฐิน คือแจ้งให้ทางวัดทราบว่า จะนำผ้ากฐินมาทอดกฐินที่วัดนี้ นัดวัน เวลา ที่จะทำการถวายกฐินกับพระสงฆ์

๒. จัดพิธีฉลองกฐิน โดยจัดแบบงานมงคล (จะจัดหรือไม่ก็ได้)

๓. จัดสถานที่วางเครื่องบริวารกฐินในอุโบสถ ด้านท้ายอาสน์สงฆ์

๔. จัดโต๊ะตั้งพานแว่นฟ้าวางผ้ากฐิน และจัดพานเทียนพระปาติโมกข์ วางไว้หน้าอาสน์สงฆ์ ตรงด้านหน้าพระสงฆ์รูปที่ ๒

๕. จัดเตรียมธูป เทียน สำหรับจุดบูชาพระรัตนตรัย

๖. จัดเตรียมเทียนชนวน ไฟแช็ก ที่กรวดน้ำ ไว้ด้านท้ายอาสน์สงฆ์ให้พร้อม เมื่อถึงวันเวลาที่จะทอดกฐิน พระสงฆ์ลงมาพร้อม เจ้าภาพและญาติมิตรมาพร้อมกันในอุโบสถหรือสถานที่ที่จะทำพิธีถวายกฐิน เริ่มพิธี ดังนี้

๗. เจ้าภาพจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย

๘. ศาสนพิธีอาราธนาศีล ทุกคนรับศีลจบแล้ว

๙. เจ้าภาพลุกจากเก้าอี้มาที่หน้าอาสน์สงฆ์ หยิบผ้าห่มพระประธานมอบให้ศาสนพิธีกร หรือไวยาวัจกรแล้วอุ้มประคองผ้ากฐิน ประนมมือหันหน้าไปทางพระประธานว่านะโม ๓ จบ

๑๐. หันมาทางชุมนุมสงฆ์ กล่าวคำถวายกฐิน (การถวายกฐินราษฎร์ นิยมให้เจ้าภาพกล่าวนำผู้ร่วมพิธีกล่าวตาม เพราะส่วนใหญ่เป็นกฐินสามัคคี) คำถวายกฐินควรพิมพ์ติดไว้ที่ผ้ากฐิน เวลากล่าวถวายจะได้อ่านสะดวก

๑๑. จบแล้ว วางผ้ากฐินบนพานแว่นฟ้า ยกพานประเคนพระสงฆ์รูปที่ ๒ และประเคนพานเทียนพระปาติโมกข์แล้ว กลับไปนั่งที่เก้าอี้ (เหตุที่เรียกว่า เทียนพระปาติโมกข์ เพราะพระสงฆ์ จะใช้เทียนนี้จุดในเวลาที่ทำสังฆกรรมสวดพระปาติโมกข์)

๑๒. ในระหว่างนี้พระสงฆ์กระทำอปโลกน์กรรม ลงไปครองผ้ากลับขึ้นมานั่งยังอาสน์สงฆ์เรียบร้อย

๑๓. เจ้าภาพลุกไปนั่งหรือยืนที่ด้านหน้าประธานสงฆ์ รับบาตรและสิ่งของบริวารอื่นๆ ที่เจ้าหน้าที่เชิญมาถวายแด่ประธานสงฆ์

๑๔. ผู้มาร่วมงานถวายจตุปัจจัยไทยธรรมแด่พระสงฆ์

๑๕. ปวารณาปัจจัยบำรุงวัด ถวายองค์ครอง คู่สวด และพระสงฆ์ แล้วถวายใบรายการที่ปวารณาแก่ประธานสงฆ์

๑๖. พระสงฆ์อนุโมทนา เจ้าภาพกรวดน้ำ รับพร

๑๗. กราบลาพระประธานอุโบสถ กราบลาพระสงฆ์ เป็นเสร็จพิธี

ถ้ามีการบริจาคเงินบำรุงการศึกษา ควรทำพิธีมอบตอนนี้ หากบริจาคเป็นอุปกรณ์การศึกษา หรือเครื่องใช้ เช่น สมุด ดินสอ หนังสือ ถังน้ำดื่ม ตู้เอกสาร เป็นต้น

กฐินราษฎร์

กฐินราษฎร์ เป็นกฐินที่ราษฎรหรือประชาชน ผู้มีศรัทธานำผ้ากฐินของตนไปทอด ณ วัดต่างๆ เว้นไว้แต่วัดที่ได้กล่าวมาแล้วในเรื่องกฐินหลวง การทอดกฐินของราษฎรตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นต้นมาจนกระทั่งปัจจุบันมีชื่อเรียกแตกต่างกันตามลักษณะของวิธีการทอด

คำถวายผ้าพระกฐิน

สำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แบบที่ ๑ ใช้ถวายวัดมหานิกาย

อิมํ สปริวารํ กฐินจีวรทุสฺสํ สงฺฆสฺส โอโณชยาม

ทุติยมฺปิ อิมํ สปริวารํ กฐินจีวรทุสฺสํ สงฺฆสฺส โอโณชยาม

ตติยมฺปิ อิมํ สปริวารํ กฐินจีวรทุสฺสํ สงฺฆสฺส โอโณชยาม

สำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แบบที่ ๒ ใช้ถวายวัดธรรมยุตนิกาย

อิมํ ภนฺเต สปริวารํ กฐินทุสฺสํ สงฺฆสฺส โอโณชยาม สาธุ โน ภนฺเต สงฺโฆ อิมํ สปริวารํ กฐินทุสฺสํ ปฏิคฺคณฺหาตุ ปฏิคฺคเหตฺวา จ อิมินา ทุสฺเสน กฐินํ อตฺถรตุ อมฺหากํ ทีฆรตฺตํ หิตาย สุขาย.

สำหรับพระบรมวงศานุวงศ์ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ถวายแทนพระองค์

ผ้าพระกฐินทาน กับทั้งผ้าอานิสงส์บริวารทั้งปวงนี้ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักกรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช

บรมนาถบพิตร ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ กอปรด้วยพระราชศรัทธา โปรดเกล้าฯ ให้ข้าพเจ้าน้อมนำถวายแด่พระสงฆ์ ซึ่งจำพรรษากาลถ้วนไตรมาสในอาวาสวิหารนี้ ขอพระสงฆ์จงรับ ผ้าพระกฐินนี้ กระทำกฐินัตถารกิจ ตามพระบรมพุทธานุญาตนั้น เทอญ

สำหรับประธานถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน

ผ้าพระกฐิน กับทั้งผ้าอานิสงส์บริวารทั้งปวงนี้ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักกรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ กอปรด้วยพระราชศรัทธา โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานให้........................น้อมนำมาถวายแด่พระสงฆ์ ซึ่งจำพรรษากาลถ้วนไตรมาสในอาวาสวิหารนี้ ขอพระสงฆ์จงรับผ้าพระกฐินทานนี้ กระทำกฐินัตถารกิจ ตามพระบรมพุทธานุญาตนั้น เทอญ

การทอดกฐินของราษฎรตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีการเรียกชื่อแตกต่างกันออกไปตามลักษณะวิธีการทอดถึง ๔ รูปแบบ คือ

- กฐิน หรือ มหากฐิน
- จุลกฐิน หรือ กฐินแล่น
- กฐินสามัคคี
- กฐินตกค้าง

กฐิน หรือ มหากฐิน

เป็นกฐินที่ราษฎรนำไปทอด ณ วัดใดวัดหนึ่ง ซึ่งตนมีศรัทธาเป็นการเฉพาะ กล่าวคือ ท่านผู้ใดมีศรัทธาจะทอดกฐิน ณ วัดใด ก็ทำใบปวารณาจองกฐินติดใบบอกไว้ ณ เขตวัดนั้นๆ เมื่อถึงเวลากำหนดก็นำผ้ากฐิน บางครั้งเรียกว่า **ผ้าที่เป็นองค์กฐิน** ซึ่งจะมีผืนเดียวก็ได้หลายผืนก็ได้ เป็นผ้าขาวซึ่งยังไม่ได้ตัดก็ตัดออกเป็นชิ้นๆ พอที่จะประกอบเข้าเป็นจีวรผืนใดผืนหนึ่งก็ได้ ทำเสร็จแล้วยังมิได้ย้อมหรือย้อมแล้วก็ได้ อย่างใดอย่างหนึ่งจัดเป็นองค์กฐินนำไปทอด ณ วัดที่ได้จองไว้นั้น

นอกจากองค์กฐินแล้ว เจ้าภาพบางรายอาจศรัทธาถวายของอื่นๆ ไปพร้อมกับองค์กฐินเรียกว่า บริวารกฐินตามที่นิยมกันประกอบด้วยปัจจัย ๕ คือ

๑. เครื่องอาศัยของพระภิกษุสามเณร มีไตรจีวร บริขารอื่นๆ ที่จำเป็น

๒. เครื่องใช้ประจำปี มีมุ้ง หมอน กลด เตียง ตั่ง โต๊ะ เก้าอี้ โอ่งน้ำ กระถาง กระทะ

๓. กระโถน เตา ภาชนะสำหรับใส่อาหารคาวหวาน

๔. เครื่องซ่อมเสนาสนะ มี มีด ขวาน สิ่ว เลื่อย ไม้กวาด จอบ เสียม

๕. เครื่องคิลานเภสัช มียารักษาโรค ยาสีฟัน แปรงสีฟัน อุปกรณ์ซักล้าง เป็นต้น

หรือจะมีอย่างอื่นนอกจากที่กล่าวมานี้ก็ได้ ขอให้เป็นของที่สมควรแก่พระภิกษุสามเณร จะใช้อุปโภคบริโภคเท่านั้น หากจะมีของที่ระลึกสำหรับแจกจ่ายแก่คนที่อยู่ในวัดหรือคนที่มาร่วมงานกฐินด้วยก็ได้ สุดแต่กำลังศรัทธาและอัธยาศัยไมตรีของเจ้าภาพ

นอกจากนั้นยังมีธรรมเนียมที่เจ้าภาพผู้ทอดกฐินจะต้องมีผ้าห่มพระประธานอีกหนึ่งผืน เทียนสำหรับจุดในเวลาที่พระภิกษุสวดปาติโมกข์ ที่เรียกสั้นๆ ว่า **เทียนปาติโมกข์** จำนวน ๒๔ เล่ม และมีธงผ้าขาวเขียนรูปจระเข้ หรือสัตว์น้ำอย่างอื่น เช่น ปลา นางเงือก สำหรับปักหน้าวัดที่อยู่ตามริมน้ำ เมื่อทอดกฐินเสร็จแล้ว (ถ้าเป็นวัดที่อยู่ไกลแม่น้ำให้มีธงผ้าขาวเขียนรูปตะขาบปักไว้หน้าวัดแทนรูปสัตว์น้ำ) การปักธงนี้เป็นเครื่องหมายให้ทราบว่าวัดนั้นๆ ได้รับกฐินแล้ว และอนุโมทนากุศลด้วยได้

ธงจระเข้ ปัญหาที่ว่าเพราะเหตุไรจึงมีธงจระเข้ยกขึ้นในวัดที่ทอดกฐินแล้ว ยังไม่ปรากฏหลักฐานและข้อวิจารณ์ อันสมบูรณ์โดยมิต้องสงสัย เท่าที่รู้กันมี ๒ มติ คือ

๑. ในโบราณสมัย การจะเดินทางต้องอาศัยดาวช่วยประกอบเหมือน เช่น การยกทัพเคลื่อนขบวนในตอนจวนจะสว่าง

๒. จะต้องอาศัยดาวจระเข้นี้ เพราะดาวจระเข้นี้ขึ้นในเวลาจวนจะสว่าง การทอดกฐินมีภาระมาก บางทีต้องไปทอด ณ วัดซึ่งอยู่ไกลบ้าน ฉะนั้น การดูเวลาจึงต้องอาศัยดาว พอดาวจระเข้ขึ้น ก็เคลื่อนองค์กฐินไปสว่างเอาที่วัดพอดี และต่อมาก็คงมีผู้คิดทำธงในงานกฐิน ในชั้นต้น ก็คงทำธงทิวประดับประดาให้สวยงามทั้งที่องค์กฐินทั้งที่บริเวณวัด และภายหลังคงหวังจะให้เป็นเครื่องหมายเนื่องด้วยการกฐิน ดังนั้น จึงคิดทำธงรูปจระเข้ เสมือนประกาศให้รู้ว่าทอดกฐินแล้ว

๓. อีกมติหนึ่งเล่าเป็นนิทานโบราณว่า ในการแห่กฐินในทางเรือของอุบาสกผู้หนึ่ง มีจระเข้ตัวหนึ่งอยากได้บุญจึงอุตส่าห์ว่ายตามเรือไปด้วย แต่ยังไม่ทันถึงวัดก็หมดกำลังว่ายตามต่อไปอีกไม่ไหว จึงร้องบอกอุบาสกว่าเหนื่อยนักแล้ว ไม่สามารถจะว่ายตามไปร่วมกองการกุศลวานท่านเมตตาช่วยเขียนรูปข้าพเจ้าเพื่อเป็นสักขีพยานว่าได้ไปร่วมการกุศลด้วยเถิด อุบาสกผู้นั้นจึงได้เขียนรูปจระเข้ยกเป็นธงขึ้นในวัดเป็นปฐม และสืบเนื่องมาจนบัดนี้

นอกจากนี้แล้วยังมีประเพณีนิยมอีกอย่างหนึ่งที่เกี่ยวกับเวลาของการทอดกฐิน ถ้าเป็นเวลาเช้าจะมีการทำบุญถวายอาหารเพลแด่พระภิกษุ สามเณร ในวัดด้วย

กฐินที่ราษฎรเป็นเจ้าภาพนำองค์กฐินและบริวารกฐินไปทอดยังวัดต่างๆ นี้เรียกว่า **กฐิน** หรือ **มหากฐิน** เหตุที่เรียกว่ามหากฐินอาจเป็นเพราะจะให้เห็นความแตกต่างจากกฐินอีกชนิดหนึ่ง คือ **จุลกฐิน** ก็ได้

จุลกฐิน หรือ กฐินแล่น

เป็นกฐินที่ต้องอาศัยความร่วมมือของคนหมู่มาก ต้องเร่งรีบทำให้เสร็จเลยเรียกว่า **กฐินแล่น** (ความหมาย คือ เร่งรีบ ฟ้าว ต้องแล่น (วิ่ง) จึงจะเสร็จทันกาล) เจ้าภาพผู้ที่จะคิดทำจุลกฐินเพื่อทอดถวาย ณ วัดใดวัดหนึ่งจะต้องมีบารมี มีพวกพ้องคอยช่วยเหลือ เพราะต้องเริ่มจากการนำฝ้ายที่แก่ใช้ได้แล้วแต่ยังอยู่ในฝัก มีปริมาณมากพอที่จะทำเป็นจีวรผืนหนึ่งได้แล้ว ทำพิธีสมมติว่าฝ้ายจำนวนนั้นได้มีการหว่านแตกงอก ออกต้น เติบโต ผลิดอก ออกฝัก แก่สุก แล้วเก็บมาอิ้วเอาเมล็ดออก ดีดเป็นผง ทำเป็นเส้นด้าย เบียออกเป็นใจ กรอออกเป็นเข็ด แล้วฆ่าด้วยน้ำข้าว ตากให้แห้ง ใส่กงปั่นเส้นหลอด ใส่กระสวยเครือแล้วทอเป็นแผ่นผ้าตามขนาดที่ต้องการนำไปทอดเป็นผ้ากฐิน

เมื่อพระสงฆ์รับผ้านั้นแล้ว มอบแก่พระภิกษุผู้เป็นองค์ครอง ซึ่งพระภิกษุองค์ครองจะจัดการต่อไปตามพระวินัย

หลังจากนั้นผู้ทอดต้องช่วยทำต่อ คือ นำผ้านั้นมาขยำ ทุบ ซัก แล้วไปตากให้แห้ง นำมาตัดเป็นจีวรผืนใดผืนหนึ่ง แล้วเย็บย้อม ตากแห้ง พับ ทับรีดเสร็จเรียบร้อยแล้วนำไปถวายพระภิกษุองค์ครองอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ท่านทำพินทุอธิษฐาน เสร็จการพินทุอธิษฐานแล้วจะมีการประชุมสงฆ์ แจ้งให้ทราบ พระภิกษุสงฆ์ทั้งหมดจะอนุโมทนาเป็นเสร็จพิธีจุลกฐิน

แต่อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ผู้ทอดกฐินไม่มีกำลังมาก พอจะตัดวิธีการในตอนต้นๆ ออกเสียก็ได้ โดยเริ่มตั้งแต่การนำเอาผ้าขาวผืนใหญ่ มากะประมาณให้พอที่จะตัดเป็นจีวรผืนใดผืนหนึ่งแล้วนำไปทอด เมื่อพระภิกษุสงฆ์ท่านนำไปดำเนินการตามพระวินัยแล้ว ก็ช่วยทำต่อจากท่าน คือ ซัก กะ ตัด เย็บ ย้อมให้เสร็จ แล้วนำกลับไปถวายพระภิกษุองค์ครองเพื่อพินทุอธิษฐาน ต่อไปเหมือนวิธีทำที่กล่าวมาแล้วในการทำจุลกฐินเต็มรูปแบบ

ส่วนบริวารของจุลกฐิน ผ้าห่มพระประธาน และเทียนปาติโมกข์ ตลอดจนธงจระเข้ ตะขาบ ก็คงเป็นเช่นที่กล่าวมาในเรื่องของกฐินหรือมหากฐินนั่นเอง

กฐินสามัคคี

เป็นกฐินที่มีเจ้าภาพหลายคนร่วมกัน จะบริจาคมากน้อยอย่างไรไม่กำหนด เพื่อไม่ให้เกิดความยุ่งยากในการดำเนินการก็มักจะตั้งคณะทำงานขึ้นมาคณะหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการ ตั้งแต่มีหนังสือบอกบุญไปยังผู้อื่น เมื่อได้ปัจจัยมาก็นำมาจัดหาผ้าอันเป็นองค์กฐินรวมทั้งบริวารต่างๆ เมื่อมีปัจจัยเหลือก็นำถวายวัดเพื่อช่วยเป็นค่าใช้จ่ายในการบูรณปฏิสังขรณ์ กุฏิ โบสถ์ เจดีย์ เป็นต้น กฐินสามัคคีนี้มักจะนำไปทอดยังวัดที่กำลังมีการก่อสร้างหรือปฏิสังขรณ์เพื่อเป็นการสมทบทุนให้สิ่งอันพึงประสงฆ์ของวัดให้สำเร็จเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว

เรื่องของกฐินสามัคคีเป็นที่นิยมแพร่หลายกันมาก เพราะนอกจากจะถือกันว่าเป็นบุญเป็นกุศลแล้วยังเป็นการช่วยทำนุบำรุงวัด ตลอดจนเป็นการสร้างความสมานสามัคคีของชุมชนให้มีความรักมั่นกลมเกลียวอันเนื่องมาจากอานิสงส์ของกฐินสามัคคีนั่นเอง

กฐินตกค้าง

กฐินประเภทนี้มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **กฐินตก กฐินโจร** ศาสตราจารย์พระยาอนุมานราชธน ได้กล่าวถึงเหตุผลที่เกิดกฐินชนิดนี้ ตลอดจนชื่อเรียกที่ต่างกันออกไปว่า (จากเรื่องเทศกาลออกพรรษา)

"...แต่ที่ทำกันเช่นนี้ ทำกันอยู่ในท้องถิ่นที่มีวัดตกค้างไม่มีใครทอดก็ได้ จึงมักมีผู้ศรัทธาไปสืบเสาะหาวัดอย่างนี้เพื่อทอดกฐินตามปกติในวันใกล้ๆ จะสิ้นหน้าทอดกฐินหรือในวันสุดท้ายของกาลกฐิน (คือวันก่อนวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒) การทอดกฐินอย่างนี้เรียกว่า

กฐินตกค้าง หรือเรียกว่า **กฐินตก** บางถิ่นก็เรียก **กฐินโจร** เพราะกิริยาอาการที่ไปทอดอย่างไม่รู้เนื้อรู้ตัว จู่ๆ ก็ไปทอดไม่บอกกล่าวเล่าสิบล่วงหน้าให้วัดรู้ เพื่อเตรียมตัวกันได้พร้อมและเรียบร้อย การทอดกฐินตกถือว่าได้บุญอานิสงส์แรงกว่าทอดกฐินตามธรรมดา บางคนเตรียมข้าวของไปทอดกฐินหลายๆ วัดแต่ได้ทอดน้อยวัด เครื่องไทยธรรมที่ตระเตรียมเอาไปทอดยังมีเหลืออยู่ หรือบางวัดทอดไม่ได้ (อาจเป็นที่ไม่ครบองค์สงฆ์) ก็เอาเครื่องไทยธรรมเหล่านั้นจัดทำเป็นผ้าป่า เรียกกันว่า **ผ้าป่าแถมกฐิน**

กฐินประเภทนี้ เรื่ององค์กฐิน บริวารกฐิน ยังคงเป็นเช่นเดียวกับกฐินอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้ว ส่วนข้อแตกต่างที่ชัดเจนคือ ไม่มีการจองวัดล่วงหน้า การทอดก็ทอดได้เฉพาะวัดที่ยังไม่มีใครทอด และเจ้าภาพเดียวอาจจะทอดหลายวัดก็ได้ ตลอดจนสามารถนำเอาของไทยธรรมที่เหลือทำเป็นการบุญชนิดหนึ่งที่เรียกว่า ผ้าป่าแถมกฐิน ได้อีก

การแก้ปัญหาเรื่องกฐินตกค้าง

ในกรณีที่วัดใดวัดหนึ่งไม่มีผู้จองกฐิน หรือที่เรียกว่ากฐินตกค้างนั้น ถ้าเข้าใจความมุ่งหมายของการทอดกฐินแล้วแก้ปัญหาง่าย เพราะคนส่วนใหญ่เข้าใจผิดว่าการทอดกฐินนั้นต้องใช้จ่ายสิ้นเปลืองมาก ถ้าไม่มีกำลังทรัพย์พอก็ไม่ค่อยกล้าแสดงความจำนงจองกฐิน

ความจริงการทอดกฐินนั้นมีเพียงผ้าผืนเดียว ซึ่งอาจตัดเย็บย้อมเป็นผ้านุ่ง หรือผ้าห่มซ้อนอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ หรืออาจถวายผ้าสำเร็จรูปผืนใดผืนหนึ่งก็ได้ นับเป็นการทอดกฐินแล้ว ที่เราสิ้นเปลืองกันมากนั้นเป็นการไปเพิ่มโน่นเพิ่มนี่ขึ้นมาตามกำลังศรัทธาเพื่อให้มีองค์ประกอบสวยงาม โดยเฉพาะมหรสพครบครันต่างๆ ที่สร้างความครึกครื้นนั้นไม่ได้มีบัญญัติไว้แต่อย่างใด ซึ่งไม่ใช่สิ่งจำเป็นใดๆ เลย

เพราะฉะนั้นถ้ามีปัญหาเรื่องวัดใดวัดหนึ่งไม่มีใครจองกฐิน ใครก็ได้ที่มีศรัทธาและทุนไม่มากไปซื้อผ้าสำเร็จรูปผืนใดผืนหนึ่งมาถวายก็เรียกว่า ทอดกฐินแล้ว หรือในกรณีที่บางวัดมีประเพณีให้ตัดเย็บย้อมให้เสร็จในวันนั้นก็ซื้อผ้าขาวผืนเดียวมาถวาย ก็จัดเป็นการทอดกฐินที่สมบูรณ์ตามพระวินัย เป็นอันแก้ปัญหาเรื่องกฐินตกค้างอย่างง่ายๆ เพียงเท่านี้

ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับกฐิน

เมื่องานบุญกฐินเป็นงานมหากุศลที่พุทธศาสนิกชนเลื่อมใสศรัทธา การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดงานบุญประเพณีนี้ต้องทำให้ถูกพระธรรมวินัยจึงจะได้อานิสงส์ ข้อปฏิบัติที่น่าสนใจมีดังนี้

การจองกฐิน

การจองกฐิน ก็คือการแจ้งล่วงหน้าให้ทางวัดและประชาชนได้ทราบว่าวัดนั้นๆ มีผู้ศรัทธาทอดกฐินกันเป็นจำนวนมากถ้าไม่จองไว้ก่อนอาจไม่มีโอกาส จึงเกิดเป็นธรรมเนียมขึ้นว่าจะทอดกฐินต้องจองล่วงหน้า เพื่อให้มีโอกาสและเพื่อไม่ให้เกิดการทอดซ้ำ วัดหนึ่งวัดปีหนึ่งทอดกฐินได้ครั้งเดียว และในเวลาจำกัด คือหลังจากออกพรรษาแล้วเพียงเดือนเดียว ดังได้กล่าวมาแล้ว

แต่อย่างไรก็ตามกฐินหลวงไม่มีการจองล่วงหน้า เว้นแต่กฐินพระราชทาน ผู้ประสงค์จะขอรับพระราชทานกฐินไปทอดต้องจองล่วงหน้า โดยแจ้งไปยังกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรมดังกล่าวมาแล้ว

ตัวอย่างใบจองกฐิน

ข้าพเจ้าชื่อ..บ้านเลขที่...........ตำบล.........................อำเภอ.......................จังหวัด..........................มีศรัทธาปรารถนาจะทอดกฐินแก่พระสงฆ์วัดนี้ มีองค์กฐิน.....................มีบริวารกฐิน.........................กำหนด วัน...........เดือน................ปี...........เวลา.............

ขอเชิญท่านทั้งหลายมาร่วมกุศลด้วยกัน หากท่านผู้ใดมีศรัทธามากกว่ากำหนด ขอผู้นั้นจงได้โอกาสเพื่อทอดเถิด ข้าพเจ้ายินดีอนุโมทนาร่วมกุศลด้วย

ถ้าหากว่ามีผู้ศรัทธามากกว่าจะนำกฐินมาทอด ณ วัดเดียวกัน ก็ต้องทำใบจองดังกล่าวมานี้มาปิดไว้ที่วัดในที่เปิดเผย เช่น ศาลาการเปรียญ เป็นต้น และเป็นธรรมเนียมที่ถือกันว่า การที่มีผู้มาจองทับเช่นนี้ไม่เป็นการเสียมารยาทแต่อย่างใด แต่ถือเป็นเรื่อง

สนุกสนานในการทำบุญกุศลอย่างหนึ่ง ในภายหลังไม่นิยมจองทับกันแล้ว ถ้ามีศรัทธาวัดเดียวกันก็มักจะรวมกัน ซึ่งเรียกว่า **กฐินสามัคคี**

ในการทอดกฐินสามัคคีนี้ ผู้ทอดอาจเชิญชวน ผู้มีจิตศรัทธาให้มาร่วมกันทำบุญ โดยแจกใบบอกบุญ หรือเรียกว่า **ฎีกา** ก็ได้

การทอดกฐิน

เมื่อได้ตระเตรียมพร้อมแล้ว ถึงกำหนดก็นำผ้ากฐินกับบริวารไปยังวัดที่จองไว้ การนำไปนั้นจะไปเงียบๆ หรือจะแห่แหนกันไปก็ได้เมื่อไปถึงแล้ว พักอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่งที่สะดวก เช่น ที่ศาลา ท่าน้ำ ศาลาโรงธรรม โรงอุโบสถ หรือที่ใดที่หนึ่งซึ่งทางวัดจัดไว้ เมื่อพระสงฆ์พร้อมแล้วก่อนถวายกฐิน อาราธนาศีล รับศีล เมื่อรับแล้ว ทายกประกาศให้รู้พร้อมกัน หัวหน้าผู้ทอดกฐินหันหน้าไปทางพระพุทธรูป ตั้งนะโม ๓ จบ แล้วหันหน้ามาทางพระสงฆ์ กล่าวเป็นภาษาบาลี ภาษาไทย หรือทั้งสองภาษาก็ได้ ว่าคนเดียวหรือว่านำแล้วคนทั้งหลายว่าตามพร้อมกันก็ได้ การกล่าวคำถวายจะกล่าวเป็นคำๆ หรือจะกล่าวรวมกันเป็นวรรคๆ แล้วแต่ความสะดวกของผู้กล่าวนำและผู้กล่าวตามคำถวาย มีดังนี้

คำถวายภาษาบาลี แบบที่ ๑

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ *(ว่า ๓ หน)*

อิมัง ภันเต สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง สังฆัสสะ โอโณชะยามะ

ทุติยัมปิ อิมัง ภันเต สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง สังฆัสสะ โอโณชะยามะ

ตะติยัมปิ อิมัง ภันเต สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง สังฆัสสะ โอโณชะยามะ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายซึ่งผ้ากฐินกับบริวารนี้ แก่พระสงฆ์

แม้คำรบสอง ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายซึ่งผ้ากฐินกับบริวารนี้ แก่พระสงฆ์

แม้คำรบสาม ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายซึ่งผ้ากฐินกับบริวารนี้ แก่พระสงฆ์

คำถวายภาษาบาลี แบบที่ ๒

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ *(ว่า ๓ หน)*

อิมัง ภันเต สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง สังฆัสสะ โอโณชะยามะ

ทุติยัมปิ อิมัง ภันเต สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง สังฆัสสะ โอโณชะยามะ

ตะติยัมปิ อิมัง ภันเต สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง สังฆัสสะ โอโณชะยามะ

สาธุ โน ภันเต สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง ปฏิคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายซึ่งผ้ากฐินกับบริวารนี้ แก่พระสงฆ์

แม้คำรบสอง ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายซึ่งผ้ากฐินกับบริวารนี้ แก่พระสงฆ์

แม้คำรบสาม ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายซึ่งผ้ากฐินกับบริวารนี้ แก่พระสงฆ์

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับ ซึ่งผ้ากฐินทั้งบริวารนี้ เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญฯ

คำถวายภาษาบาลี แบบที่ ๓

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ *(ว่า ๓ หน)*

อิมัง ภันเต สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง สังฆัสสะ โอโณชะยามะ

สาธุ โน ภันเต สังโฆ อิมัง สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง ปะฏิคคันหาตุ

ปะฏิคคเหตะวา จะ อิมินา ทุสเสนะ กะฐินัง อัตถะระตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำแปล

ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้ากฐินกับทั้งบริวารนี้แด่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับผ้ากฐินกับบริวารนี้ ครั้นรับแล้วจงกรานกฐินด้วยผ้าผืนนี้ เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญฯ

เมื่อจบคำถวายแล้ว พระสงฆ์รับสาธุพร้อมกัน องค์กฐินพร้อมกับทั้งบริวารนั้นถ้าปรารถถวายเป็นของสงฆ์ทั้งหมดก็ไม่ต้องประเคน ถ้าปรารถนาจะประเคนก็อย่าประเคนสมภาร หรือองค์ที่รู้ว่าจะต้องครอง ให้ประเคนองค์อื่น องค์ที่เหมาะสมก็คือองค์รองลงมาเฉพาะองค์กฐินนั้นไม่จำเป็นต้องประเคน ส่วนบริวารนั้น ถ้าจำนงถวายแก่ภิกษุสามเณรในวัดนั้นส่วนเฉพาะ ก็ช่วยกันถวายโดยทั่งกัน เมื่อประเคนเสร็จแล้วจะกลับเพียงนั้นก็ได้ แต่ถ้ายังไม่กลับ จะรอจนพระสงฆ์อปโลกน์ และมอบผ้ากฐินเสร็จแล้วก็ได้

ถ้าผ้ากฐินนั้นต้องทำต่อไปอีกเช่น ต้องซัก กะ ตัด เย็บย้อม จะอยู่ช่วยพระก็ได้ จึงมีธรรมเนียมอยู่ว่า ประเคนเฉพาะองค์กฐินแก่พระภิกษุรูปใดรูปหนึ่งเท่านั้น แล้วรออยู่เมื่อพระสงฆ์ทำพิธีเบื้องต้นของท่านเสร็จจึงประเคนบริวารกฐินในภายหลัง พระสงฆ์อนุโมทนาผู้ถวายทั้งหมดตั้งใจฟังคำอนุโมทนา และขณะนั้น เจ้าภาพกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลเพียงเท่านั้นก็เสร็จพิธีถวายกฐินสำหรับทายกผู้มีศรัทธา ต่อจากนั้นเป็นหน้าที่ของพระสงฆ์จะได้ดำเนินการในเรื่องกรานกฐินต่อไป

บทสวดมนต์
ทำวัตรเช้า - เย็น

ทำวัตรเช้า

เมื่อเข้าประชุมพร้อมกันแล้ว เวลาผู้เป็นหัวหน้าทำสักการะ พึงพร้อมกันยืนขึ้น หรือคุกเข่าประนมมือ ครั้นเสร็จแล้ว พึงคุกเข่า ผู้เป็นหัวหน้าพึงกล่าวคำอภิวาท นำให้หมู่ว่าเป็นตอน ๆ ไป ดังนี้

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา, พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

(พึงกราบลงหนหนึ่ง)

ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, ธัมมัง นะมัสสามิ.

(พึงกราบลงหนหนึ่ง)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆัง นะมามิ.

(พึงกราบลงหนหนึ่ง)

บูชา

(ผู้เป็นหัวหน้าว่าแต่ผู้เดียว)

ยะมัมหะ โข มะยัง ภะคะวันตัง สะระณัง คะตา, อุททิสสะ ปัพพะชิตา โย โน ภะคะวา สัตถา, ยัสสะ จะ มะยัง ภะคะวะโต ธัมมัง โรเจมะ; อิเมหิ สักกาเรหิ ตัง ภะคะวันตัง สะสัทธัมมัง สะสาวะกะสังฆัง อะภิปูชะยามะ.

ปุพพะภาคะนะมะการะ

(นำ) **หันทะทานิ มะยันตัง ภะคะวันตัง วาจายะ อะภิถุตุง ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส.**

(รับ) **นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ** *(๓ หน)*

พุทธาภิถุติ

(นำ) **หันทะ มะยัง พุทธาภิถุติง กะโรมะ เส**

(รับ) **โย โส ตะถาคะโต อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวา; โย อิมัง โลยัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพรหุมะกัง สัสสะมะณะ-พรหุมะณิง ปะชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง อะภิญญา สัจฉิกัตฺวา ปะเวเทสิ, โย ธัมมัง เทเสสิ อาทิกัลฺยาณัง ปะริสุทธัง พรหุมะจะริยัง ปะกาเสสี; ตะมะหัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง ภะคะวันตัง สิระสา นะมามิ**

(พึงกราบลงหนหนึ่ง)

ธัมมาภิถุติ

(นำ) **หันทะ มะยัง ธัมมาภิถุติง กะโรมะ เส**

(รับ) **โย โส สฺวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัส สิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ; ตะมะหัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง ธัมมัง สิระสา นะมามิ.**

(พึงกราบลงหนหนึ่ง)

สังฆาภิถุติ

(นำ) **หันทะ มะยัง สังฆาภิถุติง กะโรมะ เส**

(รับ) **โย โส สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย**

อัญชะลีกะระณีโย, อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสะ; ตะมะหัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง สังฆัง สิระสา นะมามิ.

(พึงกราบลงหนหนึ่ง)

ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถา

(นำ) **หันทะ มะยัง ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถาโย เจวะ สังเวคะวัตถุปะริทีปะกะปาฐัญจะ กะโรมะ เส**

(รับ) **พุทโธ สุสุทโธ กะระณามะหัณณะโว,**
โยจจันตะสุทธัพพะระญาณะโลจะโน,
โลกัสสะ ปาปูปะกิเลสะฆาตะโก,
วันทามิ พุทธัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,
ธัมโม ปะทีโป วิยะ ตัสสะ สัตถุโน,
โย มัคคะปากามะตะเภทะภินนะโก,
โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน,
วันทามิ ธัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,
สังโฆ สุเขตตาภยะติเขตตะสัญญิโต,
โย ทิฏฐะสันโต สุคะตานุโพธะโก,
โลลัปปะหีโน อะริโย สุเมธะโส,
วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,
อิจเจวะเมกันตะภิปูชะเนยยะกัง,
วัตถุตตะยัง วันทะยะตาภิสังขะตัง,
ปุญญัง มะยา ยัง มะมะ สัพพุปัททะวา,
มา โหนตุ เว ตัสสะ ปะภาวะสิทธิยา.

สังเวคะปะริกิตตะนะปาฐะ

อิธะ ตะถาคะโต โลเก อุปปันโน อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, ธัมโม จะ เทสิโต นิยยานิโก อุปะสะมิโก ปะรินิพพานิโก สัมโพธะคามี สุคะตัปปะเวทิโต, มะยันตัง ธัมมัง สุตวา เอวัง ชานามะ, ชาติปิ ทุกขา ชะราปิ ทุกขา มะระณัมปิ ทุกขัง, โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา, อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ วิปปะ โยโค ทุกโข, ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง, สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา, เสยยะถีทัง, รูปูปาทานักขันโธ, เวทะนูปาทานักขันโธ, สัญญูปาทานักขันโธ, สังขารูปาทานักขันโธ, วิญญาณูปาทานักขันโธ, เยสัง ปะริญญายะ, ธะระมาโน โส ภะคะวา, เอวัง พะหุลัง สาวะเก วิเนติ, เอวัง ภาคา จะ ปะนัสสะ ภะคะวะโต สาวะเกสุ อะนุสาสะนี, พะหุลา ปะวัตตะติ, รูปัง อะนิจจัง, เวทะนา อะนิจจา, สัญญา อะนิจจา, สังขารา อะนิจจา, วิญญาณัง อะนิจจัง, รูปัง อะนัตตา, เวทะนา อะนัตตา, สัญญู อะนัตตา, สังขารา อะนัตตา, วิญญาณัง อะนัตตา, สัพเพ สังขารา อะนัจจา, สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ. เต มะยัง, โอติณณามหะชาติยา ชะรามะระเณนะ, โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ, ทุกโขติณณา ทุกขะปะเรตา, อัปเปวะนามิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยา ปัญญาเยถาติ.

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง อุททิสสะ อะระหันตัง สัมมาสัมพุทธัง, สัทธา อะคารัสุมา อะนะคาริง ปัพพะชิตา, ตัสุมัง ภะคะวะติ พุรหุมะจริยัง จะรามะ, ภิกขูนัง สิกขาสาชีวะสะมาปันนา, ตัง โน พุรหุมะจะริยัง, อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตุ.

ตังขะณิกับปัจจะเวกขะณะปาฐะ

(นำ) หันทะ มะยัง ตังขะณิกับปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส

(รับ) ปะฏิสังขา โยนิโส จีวะรัง ปะฏิเสวามิ, ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ อุณหัสสะ ปะฏิฆาตายะ, ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ, ยาวะเทวะ หิริโกปินะปะฏิจฉาทะนัตถัง.

ปะฏิสังขา โยนิโส ปิณฑะปาตัง ปะฏิเสวามิ, เนวะ ทะวายะ นะ มะทายะ นะ มัณฑะนายะ นะ วิภูสะนายะ, ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา ยาปะนายะ วิหิงสุปะระติยา พรหมะจะริยานุคคะหายะ, อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะฏิหังขามิ นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ, ยาตรา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาโร จาติ.

ปะฏิสังขา โยนิโส เสนาสะนัง ปะฏิเสวามิ, ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ, อุณหัสสะ ปะฏิฆาตายะ, ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะ-สัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ, ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ปะฏิสัลลานารามัตถัง.

ปะฏิสังขา โยนิโส คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขารัง ปะฏิเสวามิ, ยาวะเทวะ อุปปันนานัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปะฏิฆาตายะ, อัพยาปัชฌะปะระมะตายาติ.

อะภิณหะปัจจะเวกขะณะปาฐะ (แปล)

(นำ) **หันทะ มะยัง อะภิณหะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส**

(รับ) **ชะราธัมโมมหิ,** เรามีความแก่เป็นธรรมดา

ชะรัง อะนะตีโต, ล่วงความแก่ไปไม่ได้

พุยาธิธัมโมมหิ, เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา

พุยาธิง อะนะตีโต, ล่วงความเจ็บไข้ไปไม่ได้

มะระณะธัมโมมหิ, เรามีความตายเป็นธรรมดา

มะระณัง อะนะตีโต, ล่วงความตายไปไม่ได้

สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว,

เราจะเว้นเป็นต่าง ๆ, คือว่าจะต้องพลัดพรากจากของรักของเจริญใจทั้งหลายทั้งปวง

กัมมัสสะโกมหิ, เราเป็นผู้มีกรรมเป็นของ ๆ ตน

กัมมะทายาโท, เป็นผู้รับผลของกรรม

กัมมะโยนิ, เป็นผู้มีกรรมเป็นกำเนิด

กัมมะพันธุ, เป็นผู้มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์

กัมมะปะฏิสะระโณ เป็นผู้มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย

ยัง กัมมัง กะริสสามิ, จักทำกรรมอันใดไว้

กัลยาณัง วา ปาปะกัง วา, ดีหรือชั่ว

ตัสสะ ทะยาโท ภะวิสสามิ, จักเป็นผู้รับผลของกรรมนั้น

เอวัง อัมเหหิ อะภิณหัง ปัจจะเวกขิตัพพัง,

เราทั้งหลายพึงพิจารณาเนือง ๆ อย่างนี้แล.

ชุมนุมเทวดา

สะมันตา จักกะวาเฬสุ อัตฺราคัจฉันตุ เทวะตา สัทธัมมัง มุนิราชัสสะ สุณันตุ สัคคะโมขะทัง. สัคเค กาเม จะ รูเป คิริสิขะระตะเฏ จันตะลิกเข วิมาเน, ทีเปรัฏเฐ จะ คาเม ตะรุวะนะคะหะเน เคหะวัตถุมหิ เขตเต, ภุมมา จายันตุ เทวา ชะละถะละ วิสะเม ยักขะคันธัพพะนาคา, ติฏฐันตา สันติเก ยัง มุนิวะระวะจะนัง สาธะโวเม สุณันตุ.

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา,
ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา,
ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา.

ทำวัตรเย็น

กิจเบื้องต้นเช่นทำสักการะ กล่าวคำอภิวาทเป็นต้น เหมือนทำวัตรเช้า ดังนี้:-

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะระวา, พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

(พึงกราบลงหนหนึ่ง)

ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, ธัมมัง นะมัสสามิ.

(พึงกราบลงหนหนึ่ง)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆัง นะมามิ.

(พึงกราบลงหนหนึ่ง)

ปุพพะภาคะนะมะการะ

(นำ) **หันทะทานิ มะยันตัง ภะคะวันตัง วาจายะ อะภิถุตุง ปุพพะภาคะนะมะ-การัง กะโรมะ เส.**

(รับ) **นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ** *(๓ หน)*

พุทธานุสสะติ

(นำ) **หันทะ มะยัง พุทธานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส**

(รับ) **ตัง โข ปะนะ ภะคะวันตัง เอวัง กัลยาโณ กิตติสัทโท อัพภุคคะโต, อิติปิโส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ.**

(หยุดระลึกถึงพระพุทธคุณตามสมควร)

พุทธาภิคีติ

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธาภิคีติง กะโรมะ เส

(รับ) พุทธะวาระหันตะวะระตาทิคุณาภิยุตโต,
สุทธาภิญาณะกะรุณาหิ สะมาคะตัตโต,
โพเธสิ โย สุชะนะตังกะมะลังวะ สูโร,
วันทามะหัง ตะมะระณัง สิระสา ชิเนนทัง.

พุทโธ โย สัพพะ ปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,
ปะฐะมานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง.
พุทธัสสาหัสฺมิ ทาโส วะ พุทโธ เม สามิกิสสะโร,
พุทโธ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม.
พุทธัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,
วันทันโตหัง จะริสสามิ พุทธัสเสวะ สุโพธิตัง.
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุสาสะเน,
พุทธัง เม วันทะมาเนนะ ยังปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,
สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

(พึงหมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,
พุทเธ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,
พุทโธ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ พุทเธ.

(พึงนั่งคุกเข่าขึ้น)

ธัมมานุสสะติ

(นำ) **หันทะ มะยัง ธัมมานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส**

(รับ) **ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูฮีติ.**

(หยุดระลึกถึงพระธรรมคุณตามสมควร)

ธัมมาภิคีติ

(นำ) **หันทะ มะยัง ธัมมาภิคีติง กะโรมะ เส**

(รับ) **สวากขาตะตาทิคุณะโยคะวะเสนะ เสยโย,**
โย มัคคะปากะปะริยัตติวิโมกขะเภโท,
ธัมโม กุโลกะปะตะนา ตะทะธาริธารี,
วันทามะหัง ตะมะหะรัง วะระธัมมะเมตัง.

ธัมโม โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,
ทุติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง.
ธัมมัสสาหัสมิ ทาโส วะ ธัมโม เม สามิกิสสะโร,
ธัมโม ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม.
ธัมมัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,
วันทันโตหัง จะริสสามิ ธัมมัสเสวะ สุธัมมะตัง.
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน.
ธัมมัง เมวันทะมาเนนะ ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,
สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

(พึงหมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,
ธัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,
ธัมโม ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ ธัมเม.

(พึงนั่งคุกเข่าขึ้น)

สังฆานุสสะติ

(นำ) **หันทะ มะยัง สังฆานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส**

(รับ) **สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อายุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย อัญชะลีกะระณีโย, อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสา ติ.**

(หยุดระลึกถึงพระสังฆคุณตามสมควร)

สังฆาภิคีติ

(นำ) **หันทะ มะยัง สังฆาภิคีติง กะโรมะ เส**

(รับ) **สัทธัมมะโช สุปะฏิปัตติคุณาภิยุตโต,**
โยฏฐัพพิโธ อะริยะปุคคะละสังฆะเสฏโฐ,
สีลาทิธัมมะปะวะราสะยะกายะจิตโต,
วันทามะหัง ตะมะริยานะคะณัง สุสุทธัง.

สังโฆ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,
ตะติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง.

สังฆัสสาหัสมิ ทาโส วะ สังโฆ เม สามิกิสสะโร,
สังโฆ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม.
สังฆัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,
วันทันโตหัง จะริสสามิ สังฆัสโสปะฏิปันนะตัง.
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน.
สังฆัง เม วันทะมาเนนะ ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,
สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

(พึงหมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจายะ เจตะสา วา
สังเฆ กุกัมมัง ปะกะตัง มายา ยัง
สังโฆ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ สังเฆ

(จบแล้วพึงนั่งราบ)

ปุพพะภาคะนะมะการะ

(นำ) หันทะทานิ มะยันตัง ภะคะวันตัง วาจายะ อะภิถุตุง ปุพพะภาคะนะมการัง กะโรมะ เส

(รับ) นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ *(๓ หน)*

สะระณะคะมะนะปาฐะ

(นำ) หันทะ มะยัง สะระณะคะมะนะปาฐัง กุณามะ เส

(รับ) พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ

ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ตติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ

ตติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

ตติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

อดีตะปัจจะเวกขะณะปาฐะ

(นำ) หันทะ มะยัง อะตีตะปัจจะเวกขะณะ ปาฐัง ภะณามะ เส

(รับ) อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตวา ยัง จีวะรัง ปะริภุตตัง, ตัง ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ, อุณหัสสะ ปะฏิฆาตายะ, ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริง-สะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ, ยาวะเทวะ หิริโกปินะปะฏิจฉาทะนัตถัง.

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตวา โย ปิณฑะปาโต ปะริภุตโต, โส เนวะ ทวายะ นะ มะทายะ นะ มัณฑะนายะ นะ วิภูสะนายะ, ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา ยาปะนายะ วิหิงสุปะระติยา พุรหุมะจะริยานุคคะหายะ, อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะฏิหังขามิ นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ, ยาตรา จะ เม ภะวัสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาโร จาติ.

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตวา ยัง เสนาสะนัง ปะริภุตตัง, ตัง ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ, อุณหัสสะ ปะฏิฆาตายะ, ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริง-สะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ, ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ปะฏิสัลลานารามัตถัง .

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตวา โย คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร ปะริภุตโต, โส ยาวะเทวะ อุปปันนานัง เวยฺยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปะฏิฆาตายะ, อัพฺยาปัชฌะปะระมะตายาติ.

พรหมวิหาระผะระณา (แปล)

(นำ) **หันทะ มะยัง พรหฺมะวิหาระผะระณัง กะโรมะ เส**

(รับ) (เมตตา)**สัพเพสัตตา,**	สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง
อะเวรา โหนตุ,	จงเป็นผู้ไม่มีเวรเถิด
อัพยาปัชฌาโหนตุ,	จงเป็นผู้ไม่เบียดเบียนกันเถิด
อะนีฆาโหนตุ	จงเป็นผู้ไม่มีทุกข์กายทุกข์ใจเถิด
สุขี อัตตานังปะริหะรันตุ	จงเป็นผู้มีสุขรักษาตนเถิด
(กรุณา)**สัพเพสัตตา,**	สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง
ทุกขา ปะมุจจันตุ,	จงพ้นจากทุกข์เถิด
(มุทิตา)**สัพเพสัตตา,**	สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง
มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตุ,	จงอย่าไปปราศจากสมบัติอันได้แล้วเถิด
(อุเบกขา)**สัพเพสัตตา,**	สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง
กัมมัสสะกา,	เป็นผู้มีกรรมเป็นของ ๆ ตน
กัมมะทายาทา,	เป็นผู้รับผลของกรรม
กัมมะโยนี,	เป็นผู้มีกรรมเป็นกำเนิด
กัมมะพันธู,	เป็นผู้มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์

กัมมะปฏิสะระณา, เป็นผู้มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย

ยัง กัมมัง กะริสสันติ, จักทำกรรมอันใดไว้

กัลยาณัง วา ปาปะกัง วา, ดีหรือชั่ว

ตัสสะ ทายาทา ภะวิสสันติ. จักเป็นผู้รับผลของกรรมนั้น.

ปัตติทานะคาถา (แปล)

(นำ) **หันทะ มะยัง ปัตติทานัง กะโรมะ เส**

(รับ) **ปุญญัสสิทานิ กะตัสสะ ยานัญญานิ กะตานิ เม, เตสัญจะ ภาคิโน โหนตุ สัตตานันตาปปะมาณะกา**

สัตว์ทั้งหลาย ไม่มีที่สุด ไม่มีประมาณ, จงมีส่วนแห่งบุญที่ข้าพเจ้าได้ทำในบัดนี้, แลแห่งบุญทั้งหลายอื่นที่ได้ทำแล้ว

เย ปิยา คุณะวันตา จะ คือชนเหล่าใดเป็นที่รักผู้มีคุณ

มัยหัง มาตาปิตาทะโย, มีมารดาและบิดาของข้าพเจ้า เป็นต้น

ทิฏฐา เม จาปยะทิฏฐา วา ที่ข้าพเจ้าได้เห็นหรือแม้ไม่ได้เห็น

อัญเญ มัชฌัตตะเวริโน สัตตา ติฏฐันติ โลกัสมิง

แลสัตว์ทั้งหลายอื่นที่เป็นกลาง แลมีเวรกันตั้งอยู่ในโลก

เตภุมมา จะตุโยนิกา, เกิดในภูมิสาม เกิดในกำเนิดสี่

ปัญเจกะจะตุโวการา มีขันธ์ ๕ แลขันธ์ ๑ แลขันธ์ ๔

สังสะรันตา ภะวาภะเว ท่องเที่ยวอยู่ในภพน้อยและภพใหญ่

ญาตัง เย ปัตติทานัมเม

สัตว์เหล่าใดทราบการให้ส่วนบุญของข้าพเจ้าแล้ว

อะนุโมทันตุ เต สะยัง, ขอสัตว์เหล่านั้นจงอนุโมทนาเองเถิด

เย จิมัง นัปปะชานันติ

ก็สัตว์เหล่าใดย่อมไม่ทราบการให้ส่วนบุญของข้าพเจ้านี้

เทวา เตสัง นิเวทะยุง, ขอเทพทั้งหลายพึงแจ้งแก่สัตว์เหล่านั้น

มะยา ทินนานะ ปุญญานัง อะนุโมทะนะเหตุนา,

เพราะเหตุคืออนุโมทนาบุญทั้งหลายที่ข้าพเจ้าให้แล้ว

สัพเพ สัตตา สะทา โหนตุ อะเวรา สุขะชีวิโน,

ขอสัตว์ทั้งปวงจงอย่ามีเวรอยู่เป็นสุขเสมอเถิด

เขมัปปะทัญจะ ปัปโปนตุ แลจงถึงทางอันเกษมเถิด

เตสาสา สิชฌะตัง สุภา.

ขอความหวังอันดีของสัตว์เหล่านั้นจงสำเร็จเทอญ.

กะระณียะเมตตะสุตร

(นำ) **หันทะ มะยัง กะระณียะเมตตะปะริตตัง ภะณามะ เส**

(รับ)	**กะระณียะมัตถะกุสะเลนะ**	**ยันตัง สันตัง ปะทัง อะภิสะเมจจะ,**
	สักโก อุชู จะ สุหุชู จะ	**สุวะโจ จัสสะ มุทุ อะนะติมานี.**
	สันตุสสะโก จะ สุภะโร จะ	**อัปปะกิจโจ จะ สัลละหุกะวุตติ,**
	สันตินทริโย จะ นิปะโก จะ	**อัปปะคัพโภ กุเลสุ อะนะนุคิทโธ.**
	นะ จะ ขุททัง สะมาจะเร กิญจิ	**เยนะ วิญญู ปะเร อุปะวะเทยยุง,**
	สุขิโน วา เขมิโน โหตุ	**สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา.**
	เย เกจิ ปาณะภูตัตถิ	**ตะสา วา ถาวะรา วา อะนะวะเสสา,**
	ทีฆา วา เย มะหันตา วา	**มัชฌิมา รัสสะกา อะณุกะถูลา.**
	ทิฏฐา วา เย จะ อะทิฏฐา	**เย จะ ทูเร วะสันติ อะวิทูเร,**
	ภูตา วา สัมภะเวสี วา	**สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา.**
	นะ ปะโร ปะรัง นิกุพเพถะ	**นาติมัญเญถะ กัตถะจิ นัง กิญจิ,**
	พยาโรสะนา ปะฏีฆะสัญญา	**นาญญะมัญญัสสะ ทุกขะมิจเฉยยะ.**

มาตา ยะถา นิยัง ปุตตัง อายุสา เอกะปุตตะมะนุรักเข,
เอวัมปิ สัพพะภุเตสุ มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง.
เมตตัญจะ สัพพะโลกัสฺมิง มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง,
อุทธัง อะโธ จะ ติริยัญจะ อะสัมพาธัง อะเวรัง อะสะปัตตัง.
ติฏฐัญจะรัง นิสินโน วา สะยาโน วา ยาวะตัสสะ วิคะตะมิทโธ,
เอตัง สะติง อะธิฏฐเฐยยะ พรหมะเมตัง วิหารัง อิธะมาหุ.
ทิฏฐิญจะ อะนุปะคัมมะ สีละวา ทัสสะเนนะ สัมปันโน,
กาเมสุ วิเนยยะ เคธัง นะ หิ ชาตุ คัพภะเสยยัง ปุนะเรตีติ.

อังคุลิมาละ - โพชฌังคะปะริตตัง

(นำ) หันทะ มะยัง อังคุลิมาละปะริตตะปุพพะกัง โพชฌังคะปะริตตัง ภะณามะเส

(รับ) ยะโตหัง ภะคินิ อะริยายะ ชาติยา ชาโต, นาภิชานามิ สัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา. เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะ.

โพชฌังโค สะติสังขาโต ธัมมานัง วิจะโย ตะถา,
วิริยัมปีติปัสสัทธิ - โพชฌังคา จะ ตะถาปะเร.
สะมาธุเปกขะโพชฌังคา สัตเตเต สัพพะทัสสินา,
มุนินา สัมมะทักขาตา ภาวิตา พะหุลีกะตา.
สังวัตตันติ อะภิญญายะ นิพพานายะ จะ โพธิยา,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
เอกัสมิง สะมะเย นาโถ โมคคัลลานัญจะ กัสสะปัง,
คิลาเน ทุกขิเต ทิสวา โพชฌังเค สัตตะ เทสะยิ.
เต จะ ตัง อะภินันทิตวา โรคา มุจจิงสุ ตังขะเณ,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ

เอกะทา ธัมมะราชาปิ เคลัญเญนาภิปีฬิโต,
จุนทัตเถเรนะ ตัญเญวะ ภะณาเปตวานะ สาทะรัง.
สัมโมทิตวา จะ อาพาธา ตัมหา วุฏฐาสิ ฐานะโส
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
ปะหีนา เต จะ อาพาธา ติณณันนัมปิ มะเหสินัง,
มัคคาหะตะกิเลสา วะ ปัตตานุปปัตติธัมมะตัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา.

บทที่นิยมสวดหลังเทศน์จบแล้ว

(นำ) หันทะ มะยัง เทวะตาทีนัง ปัตติทานัง กะโรมะ เส

(รับ) ยา เทวะตา สันติ วิหาระวาสินี,
ถูเป ฆะเร โพธิฆะเร ตะหิง ตะหิง,
ตา ธัมมะทาเนนะ ภะวันเต ปูชิตา,
โสตถิง กะโรนเตธะ วิหาระมัณฑะเล.
เถรา จะ มัชฌา นะวะกา จะ ภิกขะโว,
สารามิกา ทานะปะตี อุปาสะกา,
คามา จะ เทสา นิคะมา จะ อิสสะรา,
สัปปาณะภูตา สุขิตา ภะวันตุ เต.
ชะลาพุชา เยปิ จะ อัณฑะสัมภะวา,
สังเสทะชาตา อะถะโวปะปาติกา,
นิยยานิกัง ธัมมะวะรัง ปะฏิจจะ เต,
สัพเพปิ ทุกขัสสะ กะโรนตุ สังขะยัง ฯ

ฐาตุ จิรัง สะตัง ธัมโม ธัมมัทธะรา จะ ปุคคะลา,
สังโฆ โหตุ สะมัคโค วะ อัตถายะ จะ หิตายะ จะ.
อัมเห รักขะตุ สัมธัมโม สัพเพปิ ธัมมะจาริโน,
วุฑฒิง สัมปาปุเณยยามะ ธัมเม อะริยัปปะเวทิเต ฯ

บทที่นิยมสวดหลังจากฟังพระปาฏิโมกข์จบ

(นำ) **หันทะ มะยัง สัจจะกิริยะคาถาโย ภะณามะ เส**

(รับ) **นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง,**
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เม โหตุ สัพพะทา.
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เม โหตุ สัพพะทา.
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เม โหตุ สัพพะทา.

สีลุทเทสะปาฐะ

(นำ) **หันทะ มะยัง สีลุทเทสะปาฐัง ภะณามะ เส**

(รับ) **ภาสิตะมิทัง เตนะ ภะคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา อะระหะตา สัมมาสัมพุทเธ นะ, สัมปันนะสีลา ภิกขะเว วิหะระถะ สัมปันนะปาฏิโมกขา, ปาฏิโมกขะสังวะระสังวุตา วิหะระถะ อาจาระโคจะระสัมปันนาอะณุมัตเตสุ วัชเชสุ ภะยะทัสสาวี สะมาทายะ สิกขะถะ สิกขาปะเทสูติ, ตัสมาติหัมเหหิ สิกขิตัพพัง, สัมปันนะสีลา วิหะริสสามะ สัมปันนะปาฏิโมกขา, ปาฏิโมกขะสังวะระสังวุตา วิหะริสสามะ อาจาระโคจะระสัมปันนา ,อะนุมัตเตสุ วัชเชสุ ภะยะทัสสาวี สะมาทายะ สิกขิสสามะ สิกขาปะเทสูติ, เอวัญหิ โน สิกขิตัพพัง.**

ตายะนะคาถา

(นำ) หันทะ มะยัง ตายะนะสุตตะคาถาโย ภะณามะ เส

(รับ) ฉินทะ โสตัง ปะรักกัมมะ กาเม ปะนูทะ พ์ราห์มะณะ,
นัปปะหายะ มุนิ กาเม เนกัตตะมุปะปัชชะติ.
กะยิรา เจ กะยิราเถนัง ทัฬหะเมนัง ปะรักกะเม,
สิถิโล หิ ปะริพพาโช ภิยโย อากิระเต ระชัง.
อะกะตัง ทุกกะฏัง เสยโย ปัจฉา ตัปปะติ ทุกกะฏัง,
กะตัญจะ สุกะตัง เสยโย ยัง กัตวา นานุตัปปะติ.
กุโส ยะถา ทุคคะหิโต หัตถะเมวานุกันตะติ,
สามัญญัง ทุปปะรามัฏฐัง นิระยายูปะกัฑฒะติ.
ยังกิญจิ สิถิลัง กัมมัง สังกิลิฏฐัญจะ ยัง วะตัง,
สังกัสสะรัง พ์รัห์มะจะริยัง นะ ตัง โหติ มะหัปผะลันติ.

อนุโมทนาวิธี

(ผู้เป็นประธานเริ่มต้น)

ยะถา วาริวะหา ปูรา ปะริปูเรนติ สาคะรัง,
เอวะเมวะ อิโต ทินนัง เปตานัง อุปะกัปปะติ.
อิจฉิตัง ปัตถิตัง ตุมหัง ขิปปะเมวะ สะมิชฌะตุ,
สัพเพ ปูเรนตุ สังกัปปา จันโท ปัณณะระโส ยะถา,
มะณิ โชติระโส ยะถา ฯ

(รับพร้อมกัน)

สัพพีติโย วิวัชชันตุ สัพพะโรโค วินัสสะตุ.
มา เต ภะวัตวันตะราโย สุขี ทีฆายุโก ภะวะ,
สัพพีติโย วิวัชชันตุ สัพพะโรโค วินัสสะตุ.
มา เต ภะวัตวันตะราโย สุขี ทีฆายุโก ภะวะ.
สัพพีติโย วิวัชชันตุ สัพพะโรโค วินัสสะตุ,
มา เต ภะวัตวันตะราโย สุขี ทีฆายุโก ภะวะ ฯ
อะภิวาทะนะสีลิสสะ นิจจัง วุฑฒาปะจายิโน.
จัตตาโร ธัมมา วัฑฒันติ อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง ฯ

วินัยกรรม

พินทุผ้า อธิษฐาน วิกัป

๑. พินทุ

ผ้าทุกชนิด ก่อนใช้ต้องพินทุ คือใช้ดินสอดำ หรือปากกา จุดวงทีบที่มุมผ้า ๓ จุด พร้อมกับกล่าวคำพินทุว่า **"อิมัง พินทุกัปปัง กะโรมิ"** แปลว่า "เราทำหมายจุด" ผ้าที่ใช้ทำครั้งเดียว นุ่งห่มแล้วซัก แม้จุดจะหายก็ไม่ต้องทำอีก

๒. อธิษฐาน

บริขารที่ภิกษุใช้ เช่น สบง จีวร สังฆาฏิ บาตร แม้แต่ผ้าเช็ดหน้า ก็ต้องทำอธิษฐานก่อนใช้ ถ้าไม่ทำ มีสิกขาบทปรับอาบัติปาจิตตีย์ บริขารที่จะต้องทำอธิษฐานมีดังนี้

(๑) ผ้าสังฆาฏิ กล่าวคำอธิษฐานว่า

"อิมัง สังฆาฏิง อธิษฐามิ."

(๒) ผ้าจีวร กล่าวคำอธิษฐานว่า

"อิมัง อุตตะราสังคัง อธิษฐามิ."

(๓) ผ้าสบง กล่าวคำอธิษฐานว่า

"อิมัง อันตะระวาสะกัง อธิษฐามิ."

(๔) บาตร กล่าวคำอธิษฐานว่า

"อิมัง ปัตตัง อธิษฐามิ."

(๕) ผ้าปูนั่ง กล่าวคำอธิษฐานว่า

"อิมัง นิสีทะนัง อธิษฐามิ."

(๖) ผ้าปูนอน กล่าวคำอธิษฐานว่า

"อิมัง ปัจจัตถะระณัง อธิษฐามิ."

(๗) ผ้าเช็ดหน้า กล่าวคำอธิษฐานว่า

"อิมัง มุขะปุญฉะนะโจลัง อธิษฐามิ."

(๘) ผ้าอาบน้ำฝน กล่าวคำอธิษฐานว่า

"อิมัง วัสสิกะสาฏิกัง อธิษฐามิ."

โดยอธิษฐานทางกาย คือใช้มือลูบบริขารที่อธิษฐานนั้น หรือจะอธิษฐานด้วยวาจา คือ กล่าวคำอธิษฐาน โดยไม่ถูกของด้วยกายก็ได้ ควรให้ของอยู่ใกล้ตัวผู้อธิษฐาน

๓. วิกัป

ภิกษุจะมีผ้ามากกว่าที่อธิษฐานใช้ได้ ก็ต่อเมื่อทำวิกัปไว้ คือทำให้เป็นของมีเจ้าของ สองคน เพื่อป้องกันไม่ให้ภิกษุสะสม ซึ่งจะทำให้จิตใจใฝ่หาแต่ลาภสักการะ โดยทำการวิกัป ต่อหน้าภิกษุ หรือสามเณรก็ได้ ดังนี้

(๑) ผ้าจีวร กล่าวคำวิกัปว่า

"อิมานิ จีวะรานิ ตุยหัง วิกัปเปมิ."

(๒) บาตร กล่าวคำวิกัปว่า

"อิมัง ปัตตัง ตุยหัง วิกัปเปมิ."

เมื่อต้องการนำออกมาใช้ ก็ต้องขออนุญาตจากภิกษุหรือสามเณร ที่เราทำวิกัปไว้ เรียกว่าถอนวิกัป เช่น ต้องการใช้จีวรใหม่ ให้กล่าวคำถอนวิกัปว่า

"อิมัง จีวะรัง มัยหัง สันตะกัง ปะริภุญชะ วา วิสัชเชหิ วา ยถาปัจจะยัง วา กะโรหิ."

ถ้าเป็นบาตรให้กล่าวคำถอนว่า

"อิมัง ปัตตัง มัยหัง สันตะกัง ปะริภุญชะ วา วิสัชเชหิ วา ยถาปัจจะยัง วา กะโรหิ."

วิธีแสดงอาบัติ

ภิกษุผู้ต้องอาบัติพึงเข้าไปหาภิกษุรูปหนึ่ง แล้วครองผ้าเฉวียงบ่านั่งกระหย่งประนมมือ

ชื่อของอาบัติที่ภิกษุพึงแสดง ดังนี้

๑. อาบัติถุลลัจจัย กล่าวว่า **"นานาวัตถุกาโย ถุลลัจจะยาโย"**

๒. อาบัติปาจิตตีย์ กล่าวว่า **"นานาวัตถุกาโย ปาจิตติยาโย"**

๓. อาบัติทุกกฏ กล่าวว่า **"นานาวัตถุกาโย ทุกกะฏาโย"**

๔. อาบัติทุพภาสิต กล่าวว่า **"ทุพภาสิตาโย"**

ผู้แสดง อ่อนพรรษากว่า ผู้รับ ว่าดังนี้

ผู้แสดง:	อะหัง ภันเต, สัพพะหุลา ๑, ๒, ๓, ๔ อาปัตติโย อาปันโน ตา ปะฏิเทเสมิ.
ผู้รับ:	ปัสสะสิ อาวุโส.
ผู้แสดง:	อามะ ภันเต ปัสสามิ.
ผู้รับ:	อายะติง อาวุโส สังวะเรยยาสิ.
ผู้แสดง:	สาธุ สุฏฐุ ภันเต, สังวะริสสามิ. (ว่า ๓ หน)

ผู้แสดง มากพรรษากว่า ผู้รับ ว่าดังนี้

ผู้แสดง:	อะหัง อาวุโส, สัพพะหุลา ๑, ๒, ๓, ๔ อาปัตติโย อาปันโน ตา ปะฏิเทเสมิ.
ผู้รับ:	ปัสสะถะ ภันเต.
ผู้แสดง:	อามะ อาวุโส ปัสสามิ.

ผู้รับ: อายะติง ภันเต สังวะเรยยาถะ.

ผู้แสดง: สาธุ สุฏฐุ อาวุโส, สังวะริสสามิ. *(ว่า ๓ หน)*

คำอธิษฐานเข้าพรรษา

"อิมัส์มิง อาวาเส, อิมัง เตมาสัง วัสสัง อุเปมิ." *(๓ หน)*

เราจักอยู่ในอาวาสนี้ ตลอด ๓ เดือน ในฤดูฝน

กล่าวพร้อมกันหลายรูป เปลี่ยน **อุเปมิ** เป็น **อุเปมะ**

ถ้าจำพรรษารูปเดียว เปลี่ยน **อาวาเส** เป็น **วิหาเร**

คำปวารณาออกพรรษา

คำกล่าวขอปวารณาตนให้ว่ากล่าวตักเตือนได้

สังฆัมภันเต ปะวาเรมิ ทิฏเฐนะ วา สุเตนะ วา ปะริสังกายะ วา, วะทันตุ มัง อายัสมันโต อะนุกัมปัง อุปาทายะ, ปัสสันโต ปฏิกะริสสามิ.

ทุติยัมปิ สังฆัมภันเต ปะวาเรมิ ทิฏเฐนะ วา สุเตนะ วา ปะริสังกายะ วา, วะทันตุ มัง อายัสมันโต อะนุกัมปัง อุปาทายะ, ปัสสันโต ปฏิกะริสสามิ.

ตติยัมปิ สังฆัมภันเต ปะวาเรมิ ทิฏเฐนะ วา สุเตนะ วา ปะริสังกายะ วา, วะทันตุ มัง อายัสมันโต อะนุกัมปัง อุปาทายะ, ปัสสันโต ปฏิกะริสสามิ.

คำขอขมาโทษ

(ผู้ขอ) **เถเร ปะมาเทนะ ทวารัตตะเยนะ กะตัง สัพพัง อะปะราธัง ขะมะถะ เม ภันเต.**

(ถ้าขอหลายรูปเปลี่ยน **ขะมะถะ เม** เป็น **ขะมะตุ โน**)

(ผู้รับ) **อะหัง ขะมามิ ตะยาปิ เม ขะมิตัพพัง.**

(ถ้าผู้ขอมีหลายรูปเปลี่ยน **ตะยาปิ** เป็น **ตุมเหหิปิ**)

(ผู้ขอ) **ขะมามิ ภันเต.**

(ถ้าขอหลายรูปเปลี่ยน **มิ** เป็น **มะ**)

(แบบพิเศษนิยมใช้ถวายพระมหาเถระ)

(ผู้ขอ) **อัจจะโย มัง ภันเต อัจจัคคะมา ยะถาพาลัง ยะถามูฬหัง ยะถาอะกุสะลัง โยหัง ภันเต กะทาจิ กะระหะจิ ปะมาทัง วา อาคัมมะ อะโยนิโสมะนะสิการัง วา อาคัมมะ มะหาเถเร อะคาระวัง อะกาสิง กาเยนะ วา วาจายะ วา มะนะสา วา สัมมุขาปิ ปะรัมมุขาปิ ตัสสะ เม ภันเต มะหาเถโร อัจจะยัง อัจจะยะโต ปะฏิคคัณหาตุ อายะติง สังวะรายะ.**

(ผู้รับ) **ตัคฆะ ตัง อาวุโส อัจจะโย อัจจัคคะมา ยะถาพาลัง ยะถามูฬหัง ยะถา-อะกุสะลัง โย ตะวัง กะทาจิ กะระหะจิ ปะมาทัง วา อาคัมมะ อะโยนิโสมะนะ-สิการัง วา อาคัมมะ มะยิ อะคาระวัง อะกาสิ กาเยนะ วา วาจายะ วา มะนะสา วา สัมมุขาปิ ปะรัมมุขาปิ ยะโต จะ โข ตะวัง อัจจะยัง อัจจะยะโต ทิสวา ยะถาธัมมัง ปะฏิกกะโรสิ อายะติง สังวะรัง อาปัชชะสิ ตัง เต ปะฏิคคัณหามิ วุฑฒิ เหสา อาวุโส อะริยัสสะ วินะเย โย อัจจะยัง อัจจะยะโต ทิสวา ยะถาธัมมัง ปะฏิกกะโรติ อายะติง สังวะรัง อาปัชชะติ.**

(คำอวยพรของผู้รับ) **ยัง ยัง ปุญญัง มะยา กะตัง อุปะจิตัง**

กาเยนะ วา วาจายะ วา มะนะสา วา ตัง ตัง อายัสมะโต อาทิสสามิ สาธายัสมา อัสมิง อัสมิง ปุญเญ ปัตติโต หุตวา อะนุโมทะตุ เตนะ อะนุโมทะนามะเยนะปิ ปุญเญนะ สุขิโต โหตุ อะโรโค นิรุปัททะโว จิรัง ทีฆะมัทธานัง อิมัสมิง ตะถาคะตัปปะเวทิเต ธัมมะวินะเย วุฑฒิง วิรุฬหิง เวปุลลัง อาปัชชะตุ.

(ผู้ขอ) **สาธุ ภันเต.**

คำอนุโมทนากฐิน

อัตถุตัง ภันเต สังฆัสสะ กะฐินัง ธัมมิโก กะฐินัตถาโร อนุโมทามิ *(๓ หน)*

(ว่าหลายรูป เปลี่ยน **อะนุโมทามิ** เป็น **อะนุโมทามะ**)

กิจวัตร ๑๐ อย่าง

๑. ลงอุโบสถ

๒. บิณฑบาตเลี้ยงชีพ

๓. สวดมนต์ไหว้พระ

๔. กวาดอาวาสวิหารลานเจดีย์

๕. รักษาผ้าครอง

๖. อยู่ปริวาสกรรม

๗. โกนผมปลงหนวดตัดเล็บ

๘. ศึกษาสิกขาและปฏิบัติอาจารย์

๙. เทศนาบัติ

๑๐. พิจารณาปัจจเวกขณะทั้ง ๔ เป็นต้น

เตรียมลาสิกขา

๑. กราบลาพระอุปัชฌาย์

เตรียมดอกไม้ธูปแพ เทียนแพ พร้อมกรวยดอกไม้ เข้าไปหาพระอุปัชฌาย์ วางดอกไม้ธูปเทียนข้างซ้ายของตน แล้วกราบ ๓ ครั้ง เมื่อกราบเสร็จ ยกธูปเทียนขึ้นเสมอ อก แล้วกล่าวคำขอขมาโทษว่า

"อุปัชฌาเย ปะมาเทนะ ทุวารัตตะเย นะ กะตัง สัพพัง อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต"

พระอุปัชฌาย์ ท่านจะกล่าวต่อว่า **"อะหัง ขะมามิ ตุมเหหิปิ ขะมิตัพพัง"** ให้ตอบรับว่า **"ขะมามิ ภันเต"** จากนั้นพระอุปัชฌาย์ท่านจะให้พร เมื่อจบแล้วให้รับว่า **"สาธุ ภันเต"** จากนั้นให้ประเคนพานดอกไม้

สำหรับการกราบลาพระอาจารย์ ให้เปลี่ยน **"อุปัชฌาเย"** เป็น **"อาจะริเย"** นอกนั้นเหมือนเดิม

สำหรับการกราบลาพระพี่เลี้ยง ให้เปลี่ยน **"อุปัชฌาเย"** เป็น **"อายัสฺมันเต"** นอกนั้นเหมือนเดิม

หมายเหตุ สำหรับสมเด็จพระสังฆราช ถ้ามิได้เป็นองค์อุปัชฌาย์ เปลี่ยน **"อุปัชฌาเย"** เป็น **"มะหาเถเร"**

ถ้ากล่าวพร้อมกันหลายรูป ให้เปลี่ยน **"ขะมะตุ เม"** เป็น **"ขะมะตุโน"**
เปลี่ยน **"ขะมามิ"** เป็น **"ขะมามะ"**

๒. การลาสิกขา

เมื่อพระสงฆ์นั่งประชุมเรียบร้อยแล้ว ให้จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย แล้วหันมา ทางพระสงฆ์ กล่าวคำอาราธนาพระปริตร ว่า

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสัทธิยา
สัพพะ ทุกขะ วินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะ ภะยะ วินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง
วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะ โรคะ วินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง

พระสงฆ์จะสวดพระปริตรทำน้ำมนต์ ให้นั่งประนมมือฟังจนจบ เมื่อพระสงฆ์สวดจบ ให้หันมากราบพระพุทธรูป ๓ ครั้ง พร้อมทั้งกล่าว

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ *(๓ หน)*

แล้วกล่าวบท อดีตปัจจเวกขณะ ดังนี้

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตวา ยัง จีวะรัง ปะริภุตตัง, ตัง ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ, อุณหัสสะ ปะฏิฆาตายะ, ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ, ยาวะเทวะ หิริโกปินะปะฏิจฉาทะนัตถัง.

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตวา โย ปิณฑะปาโต ปะริภุตโต, โส เนวะ ทวายะ นะ มะทายะ นะ มัณฑะนายะ นะ วิภูสะนายะ, ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา ยาปะนายะ วิหิงสุปะระติยา พรหมะจะริยานุคคะหายะ, อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะฏิหังขามิ นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ, ยาตรา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาโร จาติ.

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตวา ยัง เสนาสะนัง ปะริภุตตัง, ตัง ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ, อุณหัสสะ ปะฏิฆาตายะ, ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ, ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนังปะฏิสัลลานารามัตถัง .

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตวา โย คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร ปะริภุตโต, โส ยาวะเทวะ อุปปันนานัง เวยฺยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปะฏิฆาตายะ, อัพฺยาปัชฌะปะระมะตายาติ.

เมื่อสวดจบแล้ว กราบ ๓ ครั้ง หันมาทางพระสงฆ์ กราบ ๓ ครั้ง แล้วกล่าวคำลาสิกขาบทว่า "**สิกขัง ปัจจักขามิ** ข้าพเจ้าลาสิกขา **คิหีติ มัง ธาเรถะ** ขอท่านทั้งหลาย จงจำข้าพเจ้าไว้ว่าเป็นคฤหัสถ์" แล้วกราบ ๓ ครั้ง

จากนั้น เปลี่ยนผ้าเป็นผ้าขาว กราบพระสงฆ์ ๓ ครั้ง แล้วกล่าวถึงพระไตรสรณคมน์ แสดงตนเป็นอุบาสก ว่า

"เอสาหัง ภันเต สุจิระปะรินิพุตัมปิ, ตังภะคะวันตัง สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ อุปาสะกัง มัง สังโฆ ธาเรตุ, อัชชะตัคเค ปาณะเปตัง สะระณัง คะตัง"

เมื่อกล่าวจบแล้ว พระผู้เป็นประธาน จะกล่าวให้ศีล ให้อุบาสกใหม่ว่าตามไปทุกบท ดังนี้

ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขา ปะทังสะมาทิยามิ

อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขา ปะทังสะมาทิยามิ

กาเมสุมิจฉาจารา เวระมะณี สิกขา ปะทัง สะมาทิยามิ

มุสาวาทา เวระมะณี สิกขา ปะทังสะมาทิยามิ

สุราเมระยะ มัชชะปะมา ทัฏฐานา เวระมะณี สิกขา ปะทังสะมาทิยามิ

พระผู้ให้ศีลจะกล่าวสรุปว่า **"อิมานิ ปัญจะ สิกขาปะทานิ นิจจะสีละ-วะเสนนะ สาธุกัง รักขิตัพพานิ."** อุบาสกใหม่ รับว่า **"อามา ภันเต"**

จบแล้ว อุบาสกใหม่ กราบพระสงฆ์ ๓ ครั้ง ลุกออกมานั่ง ณ ที่ซึ่งเตรียมไว้อาบ น้ำมนต์ ในขณะที่พระสงฆ์รดน้ำมนต์ ให้อุบาสกใหม่นั่งประนมมือ เมื่อรดน้ำมนต์เสร็จแล้ว ก็เปลี่ยนเครื่องแต่งตัวเป็นชุดคฤหัสถ์ ซึ่งอาจเป็นชุดขาวล้วน จากนั้นเข้ามากราบหมู่พระสงฆ์ อีก ๓ ครั้ง ประเคนถวายไทยธรรม เป็นดอกไม้ธูปเทียน ใบปวารณา ตามแต่ศรัทธา

จากนั้น พระสงฆ์จะกล่าวอนุโมทนา ให้อุบาสกกรวดน้ำ เมื่อพระสงฆ์สวดจบให้ กราบ ๓ ครั้ง แล้วกราบ มารดา-บิดา ท่านละ ๑ ครั้ง เป็นอันเสร็จพิธีในการลาสิกขา.

คำอาราธนาศีล

มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ ติสะระเณนะสะหะ ปัญจะสีลานิยาจามะ

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ ติสะระเณนะสะหะ ปัญจะสีลานิยาจามะ

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ ติสะระเณนะสะหะ ปัญจะสีลานิยาจามะ

(ถ้าคนเดียวว่า **อะหัง** แทน **มะยัง** และ **ยาจามิ** แทน **ยาจามะ**)

คำอาราธนาธรรม

พรัหมาจะ โลกาธิปะตี สะหัมปะติ
กัตอัญชะลี อันธิวะรัง อะยาจะถะ
สันตีธะสัตตาปปะระชักขะชาติกา
เทเสตุ ธัมมัง อะนุกัมปิมัง ปะชัง

คำอาราธนาพระปริตร

วิปัตติปะฏิพาหายะ	สัพพะสัมปัตติสัทธิยา
สัพพะ ทุกขะ วินาสายะ	ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง
วิปัตติปะฏิพาหายะ	สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะ ภะยะ วินาสายะ	ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง
วิปัตติปะฏิพาหายะ	สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะ โรคะ วินาสายะ	ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง

คำถวายสังฆทาน

อิมานิ มะยัง ภันเต, ภัตตานิ สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุโน ภันโต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ. อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายซึ่งภัตตาหารกับของที่เป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แด่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับซึ่งภัตตาหารกับของที่เป็นบริวารทั้งหลายเหล่านี้ เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ.

บังสุกุลเป็น

อะจิรัง วะตะยัง กาโย ปะฐะวิง อะธิเสสสะติ
ฉุฑโฑ อะเปตะวิญญาโณ นิรัตถังวะ กะลิงคะรัง ฯ

บังสุกุลตาย

อะนิจจา วะตะ สังขารา อุปปาทะวะยะธัมมิโน
อุปปัชชิตตะวา นิรุชฌันติ เตสัง วูปะสะโม สุโข ฯ
สัพเพ สัตตา มะรันติ จะ มะริงสุ จะ มะริสสะเร
ตะเถวาหัง มะริสสามิ นัตถิ เม เอตถะ สังสะโย ฯ

บทเจริญพระพุทธมนต์

บทนมัสการพระรัตนตรัย

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา, พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ ฯ

(กราบ ๑ หน)

ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, ธัมมัง นะมัสสามิ ฯ

(กราบ ๑ หน)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆัง นะมามิ ฯ

(กราบ ๑ หน)

บทนอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้า

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ฯ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ฯ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ฯ

บทพระไตรสรณคมน์

	พุทธัง	สะระณัง	คัจฉามิ
	ธัมมัง	สะระณัง	คัจฉามิ
	สังฆัง	สะระณัง	คัจฉามิ ฯ
ทุติยัมปิ	พุทธัง	สะระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	ธัมมัง	สะระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	สังฆัง	สะระณัง	คัจฉามิ ฯ
ตะติยัมปิ	พุทธัง	สะระณัง	คัจฉามิ
ตะติยัมปิ	ธัมมัง	สะระณัง	คัจฉามิ
ตะติยัมปิ	สังฆัง	สะระณัง	คัจฉามิ ฯ

สัมพุทเธ

สัมพุทเธ อัฏฐะวีสัญจะ ท์วาทะสัญจะ สะหัสสะเก
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หันต์วา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

สัมพุทเธ ปัญจะปัญญาสัญจะ จะตุวีสะติสะหัสสะเก
ทะสะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หันต์วา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

สัมพุทเธ นะวุตตะระสะเต อัฏฐะจัตตาพีสะสะหัสสะเก
วีสะติสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หันต์วา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

โย จักขุมา

โย จักขุมา โมหะมะลาปะกัฏโฐ
สามัง วะ พุทโธ สุคะโต วิมุตโต
มารัสสะ ปาสา วินิโมจะยันโต
ปาเปสิ เขมัง ชะนะตัง วิเนยยัง ฯ
พุทธัง วะรันตัง สิระสา นะมามิ
โลกัสสะ นาถัญจะ วินายะกัญจะ
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ
ธัมโม ธะโช โย วิยะ ตัสสะ สัตถุ
ทัสเสสิ โลกัสสะ วิสุทธิมัคคัง
นิยยานิโก ธัมมะธะรัสสะ ธารี
สาตาวะโห สันติกะโร สุจิณโณ ฯ
ธัมมัง วะรันตัง สิระสา นะมามิ
โมหัปปะทาลัง อุปะสันตะทาหัง
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ
สัทธัมมะเสนา สุคะตานุโค โย
โลกัสสะ ปาปูปะกิเลสะเชตา
สันโต สะยัง สันตินิโยชะโก จะ
ส๎วากขาตะธัมมัง วิทิตัง กะโรติ ฯ

สังฆัง วะรันตัง สิระสา นะมามิ
พุทธานุพุทธัง สะมะสีละทิฏฐิง
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ

บทนโมการอัฏฐกคาถา

บทนอบน้อมพระรัตนตรัย เพื่อให้เกิดเดชานุภาพ ในการเจริญพระพุทธมนต์

พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

นะโม อะระหะโต สัมมา- สัมพุทธัสสะ มะเหสิโน
นะโม อุตตะมะธัมมัสสะ สฺวากขาตัสเสวะ เตนิธะ
นะโม มะหาสังฆัสสาปิ วิสุทธะสีละทิฏฐิโน
นะโม โอมาต์ยารัทธัสสะ ระตะนัตตะยัสสะ สาธุกัง
นะโม โอมะกาตีตัสสะ ตัสสะ วัตถุตตะยัสสะปิ
นะโมการัปปะภาเวนะ วิคัจฉันตุ อุปัททะวา
นะโมการานุภาเวนะ สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา
นะโมการัสสะ เตเชนะ วิธิมหิ โหมิ เตชะวา ฯ

บทขัดธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

อะนุตตะรัง อะภิสัมโพธิง สัมพุชฌิต๎วา ตะถาคะโต
ปะฐะมัง ยัง อะเทเสสิ ธัมมะจักกัง อะนุตตะรัง
สัมมะเทวะ ปะวัตเตนโต โลเก อัปปะฏิวัตติยัง
ยัตถากขาตา อุโภ อันตา ปะฏิปัตติ จะ มัชฌิมา
จะตูส๎วาริยะสัจเจสุ วิสุทธัง ญาณะทัสสะนัง
เทสิตัง ธัมมะราเชนะ สัมมาสัมโพธิกิตตะนัง
นาเมนะ วิสสุตัง สุตตัง ธัมมะจักกัปปะวัตตะนัง
เวยยากะระณะปาเฐนะ สังคีตันตัมภะณามะ เส ฯ

บทธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา, พาราณะสิยัง วิหะระติ, อิสิปะตะเน มิคะทาเย ฯ ตัต๎ระ โข ภะคะวา ปัญจะวัคคิเย ภิกขู อามันเตสิ ฯ

เท๎วเม ภิกขะเว อันตา ปัพพะชิเตนะ นะ เสวิตัพพา, โย จายัง กาเมสุ กามะสุขัลลิกานุโยโค, หีโน คัมโม โปถุชชะนิโก อะนะริโย อะนัตถะสัญหิโต, โย จายัง อัตตะกิละมะถานุโยโค, ทุกโข อะนะริโย อะนัตถะสัญหิโต ฯ

เอเต เต ภิกขะเว อุโภ อันเต อะนุปะคัมมะ, มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา, จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

กะตะมา จะ สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา, จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อะยะเมวะ อะริโย อัฏฐังคิโก มัคโค ฯ เสยยะถีทัง ฯ สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปโป สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว, สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ ฯ

อะยัง โข สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา, จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขัง อะริยะสัจจัง ฯ ชาติปิ ทุกขา ชะราปิ ทุกขา มะระณัมปิ ทุกขัง, โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา, อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง, สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ฯ ยายัง ตัณหา โปโนพภะวิกา นันทิราคะสะหะคะตา ตัต์ระ ตัต์ราภินันทินี ฯ เสยยะถีทัง ฯ กามะตัณหา ภะวะตัณหา วิภะวะตัณหา ฯ อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง ฯ โย ตัสสาเยวะ ตัณหายะ อะเสสะวิราคะนิโรโธ จาโค ปะฏินิสสัคโค มุตติ อะนาละโย ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ฯ

อะยะเมวะ อะริโย อัฏฐังคิโก มัคโค ฯ เสยยะถีทัง ฯ สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปโป สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว, สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ ฯ

อิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญเญยยันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา

อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญญาตันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

อิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะหาตัพพันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะหีนันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

อิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจจิกาตัพพันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจจิกะตันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

อิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา

อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ภาเวตัพพันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ภาวิตันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ยาวะกีวัญจะ เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ, เอวันติปะริวัฏฏัง ท๎วาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง นะ สุวิสุทธัง อะโหสิ ฯ

เนวะ ตาวาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพ๎รัห๎มะเก สัสสะมะณะพ๎ราห๎มะณิยา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสายะ, อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง ฯ

ยะโต จะ โข เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ, เอวันติปะริวัฏฏัง ท๎วาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง สุวิสุทธัง อะโหสิ ฯ

อะถาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพ๎รัห๎มะเก สัสสะมะณะพ๎ราห๎มะณิยา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสายะ อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง ฯ

ญาณัญจะ ปะนะ เม ทัสสะนัง อุทะปาทิ, อะกุปปา เม วิมุตติ, อะยะมันติมาชาติ, นัตถิทานิ ปุนัพภะโวติ ฯ

อิทะมะโวจะ ภะคะวา ฯ อัตตะมะนา ปัญจะวัคคิยา ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง ฯ อิมัส๎มิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัส๎มิง ภัญญะมาเน, อายัส๎มะโต โกณฑัญญัสสะ วิระชัง วีตะมะลัง ธัมมะจักขุง อุทะปาทิ, ยังกิญจิ สะมุทะยะธัมมัง สัพพันตัง นิโรธะธัมมันติ ฯ

ปะวัตติเต จะ ภะคะวะตา ธัมมะจักเก, ภุมมา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง, เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตัง, อัปปะฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา พ์ราห์มะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พ์รัห์มุนา วา เกนะจิ วา โลกัส์มินติ ฯ

ภุมมานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา, จาตุมมะหาราชิกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ จาตุมมะหาราชิกานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา, ตาวะติงสา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ตาวะติงสานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา, ยามา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ยามานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา, ตุสิตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ

ตุสิตานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา, นิมมานะระตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ นิมมานะระตีนัง เทวานัง สัททัง สุต์วา, ปะระนิมมิตะวะสะวัตตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ปะระนิมมิตะวะสะวัตตีนัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

พ์รัห์มะปาริสัชชา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ พ์รัห์มะปาริสัชชานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

พ์รัห์มะปะโรหิตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ พ์รัห์มะปะโรหิตานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

มะหาพ์รัห์มา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ มะหาพ์รัห์มานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

ปะริตตาภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ปะริตตาภานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

อัปปะมาณาภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ อัปปะมาณาภานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

อาภัสสะรา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ อาภัสสะรานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

ปะริตตะสุภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ปะริตตะสุภานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

อัปปะมาณะสุภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ อัปปะมาณะสุภานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

สุภะกิณหะกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ สุภะกิณ์หะกานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

เวหัปผะลา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ เวหัปผะลานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

อะวิหา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ อะวิหานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

อะตัปปา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ อะตัปปานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

สุทัสสา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ สุทัสสานัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา

สุทัสสี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ สุทัสสีนัง เทวานัง สัททัง สุต๎วา อะกะนิฏฐะกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ

เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตัง

อัปปะฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา พ๎ราห๎มะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พ๎รัห๎มุนา วา เกนะจิ วา โลกัส๎มินติ ฯ

อิติหะ เตนะ ขะเณนะ เตนะ มุหุตเตนะ, ยาวะ พ๎รัห๎มะโลกา สัทโท อัพภุคคัจฉิ ฯ อะยัญจะ ทะสะสะหัสสี โลกะธาตุ, สังกัมปิ สัมปะกัมปิ สัมปะเวธิ ฯ อัปปะมาโณ จะ โอฬาโร โอภาโส โลเก ปาตุระโหสิ, อะติกกัมเมวะ เทวานัง เทวานุภาวัง ฯ

อะถะโข ภะคะวา อุทานัง อุทาเนสิ, อัญญาสิ วะตะ โภ โกณฑัญโญ อัญญาสิ วะตะ โภ โกณฑัญโญติ ฯ

อิติหิทัง อายัส์มะโต โกณฑัญญัสสะ, อัญญาโกณฑัญโญ เต๋วะ นามัง อะโหสีติ ฯ

บทขัดมงคลสูตร

ยัญจะ ท์วาทะสะ วัสสานิ จินตะยิงสุ สะเทวะกา
จิรัสสัง จินตะยันตาปิ เนวะ ชานิงสุ มังคะลัง
จักกะวาฬะสะหัสเสสุ ทะเสสุ เยนะ ตัตตะกัง
กาลัง โกลาหะลัง ชาตัง ยาวะ พ์รัห์มะนิเวสะนา
ยัง โกละนาโถ เทเสสิ สัพพะปาปะวินาสะนัง
ยัง สุต์วา สุพพะทุกเขหิ มัจจันตาสังขิยา นะรา
เอวะมาทิคุณูเปตัง มังคะลันตัมภะณามะ เห.

บทมงคลสูตร

เอวัมเม สุตัง เอกัง สะมะยัง ภะคะวา สาวัตถิยัง วิหะระติ เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเม ฯ อะถะ โข อัญญะตะรา เทวะตา อะภิกกันตายะ รัตติยา อะภิกกันตะวัณณา เกวะละกัปปัง เชตะวะนัง โอภาเสต์วา เยนะ ภะคะวา เตนุปะสังกะมิ อุปะสังกะมิต์วา ภะคะวันตัง อะภิวาเทต์วา เอกะมันตัง อัฏฐาสิ ฯ เอกะมันตัง ฐิตา โข สา เทวะตา ภะคะวันตัง คาถายะ อัชฌะภาสิ

พะหู เทวา มะนุสสา จะ มังคะลานิ อะจินตะยุง
อากังขะมานา โสตถานัง พ์รูหิ มังคะละมุตตะมัง ฯ
อะเสวะนา จะ พาลานัง ปัณฑิตานัญจะ เสวะนา
ปูชา จะ ปูชะนียานัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ปะฏิรูปะเทสะวาโส จะ ปุพเพ จะ กะตะปุญญะตา
อัตตะสัมมาปะณิธิ จะ เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
พาหุสัจจัญจะ สิปปัญจะ วินะโย จะ สุสิกขิโต
สุภาสิตา จะ ยา วาจา เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
มาตาปิตุอุปัฏฐานัง ปุตตะทารัสสะ สังคะโห
อะนากุลา จะ กัมมันตา เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ทานัญจะ ธัมมะจะริยา จะ ญาตะกานัญจะ สังคะโห
อะนะวัชชานิ กัมมานิ เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
อาระตี วิระตี ปาปา มัชชะปานา จะ สัญญะโม
อัปปะมาโท จะ ธัมเมสุ เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
คาระโว จะ นิวาโต จะ สันตุฏฐี จะ กะตัญญุตา
กาเลนะ ธัมมัสสะวะนัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ขันตี จะ โสวะจัสสะตา สะมะณานัญจะ ทัสสะนัง
กาเลนะ ธัมมะสากัจฉา เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ตะโป จะ พ์รัห์มะจะริยัญจะ อะริยะสัจจานะ ทัสสะนัง
นิพพานะสัจฉิกิริยา จะ เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ผุฏฐัสสะ โลกะธัมเมหิ จิตตัง ยัสสะ นะ กัมปะติ
อะโสกัง วิระชัง เขมัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
เอตาทิสานิ กัต์วานะ สัพพัตถะมะปะราชิตา
สัพพัตถะ โสตถิง คัจฉันติ ตันเตสัง มังคะละมุตตะมันติ ฯ

บทขัดรัตนสูตร

ปะณิธานะโต ปัฏฐายะ ตะถาคะตัสสะ ทะสะ ปาระมิโย ทะสะ อุปะปาระมิโย ทะสะ ปะระมัตถะปาระมิโยติ ปัญจะ มะหาปะริจจาเค ติสโส จะริยา ปัจฉิมัพภะเว คัพภาวักกันติง ชาติง อะภินิกขะมะนัง ปะธานะจะริยัง โพธิปัลลังเก มาระวิชะยัง สัพพัญญุตะญาณัปปะฏิเวธัง นะวะ โลกุตตะระธัมเมติ สัพเพปิเม พุทธะคุเณ อาวัชชิต์วา เวสาลิยา ตีสุ ปาการันตะเรสุ ติยามะรัตติง ปะริตตัง กะโรนโต อายัส์มา อานันทัตเถโร วิยะ การุญญะจิตตัง อุปัฏฐะเปต์วา.

โกฏิสะตะสะหัสเสสุ จักกะวาเฬสุ เทวะตา
ยัสสาณัมปะฏิคคัณหันติ ยัญจะ เวสาลิยัมปุเร
โรคามะนุสสะทุพภิกขะ- สัมภูตันติวิธัมภะยัง
ขิปปะมันตะระธาเปสิ ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

บทรัตนสูตร

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข
สัพเพ วะ ภูตา สุมะนา ภะวันตุ
อะโถปิ สักกัจจะ สุณันตุ ภาสิตัง
ตัส์มา หิ ภูตา นิสาเมถะ สัพเพ
เมตตัง กะโรถะ มานุสิยา ปะชายะ
ทิวา จะ รัตโต จะ หะรันติ เย พะลิง
ตัส์มา หิ เน รักขะถะ อัปปะมัตตา ฯ

ยังกิญจิ วิตตัง อิธะ วา หุรัง วา
สัคเคสุ วา ยัง ระตะนัง ปะณีตัง
นะ โน สะมัง อัตถิ ตะถาคะเตนะ
อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ขะยัง วิราคัง อะมะตัง ปะณีตัง
ยะทัชฌะคา สัก์ยะมุนี สะมาหิโต
นะ เตนะ ธัมเมนะ สะมัตถิ กิญจิ
อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยัมพุทธะเสฏโฐ ปะริวัณณะยี สุจิง
สะมาธิมานันตะริกัญญะมาหุ
สะมาธินา เตนะ สะโม นะ วิชชะติ
อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

เย ปุคคะลา อัฏฐะ สะตัง ปะสัฏฐา
จัตตาริ เอตานิ ยุคานิ โหนติ
เต ทักขิเณยยา สุคะตัสสะ สาวะกา
เอเตสุ ทินนานิ มะหัปผะลานิ
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

เย สุปปะยุตตา มะนะสา ทัฬหะนะ
นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ

เต ปัตติปัตตา อะมะตัง วิคัยหะ
ลัทธา มุธา นิพพุติง ภุญชะมานา
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยะถินทะขีโล ปะฐะวิง สิโต สิยา
จะตุพภิ วาเตภิ อะสัมปะกัมปิโย
ตะถูปะมัง สัปปุริสัง วะทามิ
โย อะริยะสัจจานิ อะเวจจะ ปัสสะติ
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

เย อะริยะสัจจานิ วิภาวะยันติ
คัมภีระปัญเญนะ สุเทสิตานิ
กิญจาปิ เต โหนติ ภุสัปปะมัตตา
นะ เต ภะวัง อัฏฐะมะมาทิยันติ
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

สะหาวัสสะ ทัสสะนะสัมปะทายะ
ต๎ยัสสุ ธัมมา ชะหิตา ภะวันติ
สักกายะทิฏฐิ วิจิกิจฉิตัญจะ
สีลัพพะตัง วาปิ ยะทัตถิ กิญจิ
จะตูหะปาเยหิ จะ วิปปะมุตโต
ฉะ จาภิฐานานิ อะภัพโพ กาตุง
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

กิญจาปิ โส กัมมัง กะโรติ ปาปะกัง
กาเยนะ วาจายุทะ เจตะสา วา
อะภัพโพ โส ตัสสะ ปะฏิจฉะทายะ
อะภัพพะตา ทิฏฐะปะทัสสะ วุตตา
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

วะนัปปะคุมเพ ยะถา ผุสสิตัคเค
คิมหานะมาเส ปะฐะมัส์มิง คิมเห
ตะถูปะมัง ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ
นิพพานะคามิง ปะระมัง หิตายะ
อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุฯ

วะโร วะรัญญู วะระโท วะราหะโร
อะนุตตะโร ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ
อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ขีณัง ปุราณัง นะวัง นัตถิ สัมภะวัง
วิรัตตะจิตตายะติเก ภะวัส์มิง
เต ขีณะพีชา อะวิรุฬหิฉันทา
นิพพันติ ธีรา ยะถายัมปะทีโป
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง
พุทธัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง
ธัมมัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง
สังฆัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

บทขัดกรณียเมตตสูตร

ยัสสานุภาวะโต ยักขา เนวะ ทัสเสนติ ภิงสะนัง
ยัมหิ เจวานุยุญชันโต รัตตินทิวะมะตันทิโต
สุขัง สุปะติ สุตโต จะ ปาปัง กิญจิ นะ ปัสสะติ
เอวะมาทิคุณูเปตัง ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

บทกรณียเมตตสูตร

กะระณียะมัตถะกุสะเลนะ ยันตัง สันตัง ปะทัง อะภิสะเมจจะ
สักโก อุชู จะ สุหุชู จะ สุวะโจ จัสสะ มุทุ อะนะติมานี
สันตุสสะโก จะ สุภะโร จะ อัปปะกิจโจ จะ สัลละหุกะวุตติ
สันตินท์ริโย จะ นิปะโก จะ อัปปะคัพโภ กุเลสุ อะนะนุคิทโธ
นะ จะ ขุททัง สะมาจะเร กิญจิ เยนะ วิญญู ปะเร อุปะวะเทยยุง
สุขิโน วา เขมิโน โหนตุ สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา
เย เกจิ ปาณะภูตัตถิ ตะสา วา ถาวะรา วา อะนะวะเสสา
ทีฆา วา เย มะหันตา วา มัชฌิมา รัสสะกา อะนุกะถูลา
ทิฏฐา วา เย จะ อะทิฏฐา เย จะ ทูเร วะสันติ อะวิทูเร
ภูตา วา สัมภะเวสี วา สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา
นะ ปะโร ปะรัง นิกุพเพถะ นาติมัญเญถะ กัตถะจิ นัง กิญจิ
พ์ยาโรสะนา ปะฏีฆะสัญญา นาญญะมัญญัสสะ ทุกขะมิจเฉยยะ
มาตา ยะถา นิยัง ปุตตัง อายุสา เอกะปุตตะมะนุรักเข
เอวัมปิ สัพพะภูเตสุ มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง
เมตตัญจะ สัพพะโลกัส์มิง มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง
อุทธัง อะโธ จะ ติริยัญจะ อะสัมพาธัง อะเวรัง อะสะปัตตัง
ติฏฐัญจะรัง นิสินโน วา สะยาโน วา ยาวะตัสสะ วิคะตะมิทโธ
เอตัง สะติง อะธิฏเฐยยะ พ์รัห์มะเมตัง วิหารัง อิธะมาหุ
ทิฏฐิญจะ อะนุปะคัมมะ สีละวา ทัสสะเนนะ สัมปันโน
กาเมสุ วิเนยยะ เคธัง นะ หิ ชาตุ คัพภะเสยยัง ปุนะเรตีติ ฯ

บทขัดขันธสูตร

สัพพาสีวิสะชาตินัง ทิพพะมันตาคะทัง วิยะ
ยันนาเสติ วิสัง โฆรัง เสสัญจาปิ ปะริสสะยัง
อาณักเขตตัมหิ สัพพัตถะ สัพพะทา สัพพะปาณินัง
สัพพะโสปิ นิวาเรติ ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

บทขันธสูตร

วิรูปักเขหิ เม เมตตัง เมตตัง เอราปะเถหิ เม
ฉัพ๎ยาปุตเตหิ เม เมตตัง เมตตัง กัณหาโคตะมะเกหิ จะ
อะปาทะเกหิ เม เมตตัง เมตตัง ทิปาทะเกหิ เม
จะตุปปะเทหิ เม เมตตัง เมตตัง พะหุปปะเทหิ เม
มา มัง อะปาทะโก หิงสิ มา มัง หิงสิ ทิปาทะโก
มา มัง จะตุปปะโท หิงสิ มา มัง หิงสิ พะหุปปะโท
สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา สัพเพ ภูตา จะ เกวะลา
สัพเพ ภัท์รานิ ปัสสันตุ มา กิญจิ ปาปะมาคะมา

อัปปะมาโณ พุทโธ, อัปปะมาโณ ธัมโม, อัปปะมาโณ สังโฆ, ปะมาณะวันตานิ สิริงสะปานิ, อะหิ วิจฉิกา สะตะปะที อุณณานาภี สะระพู มูสิกา, กะตา เม รักขา กะตา เม ปะริตตา, ปะฏิกกะมันตุ ภูตานิ, โสหัง นะโม ภะคะวะโต, นะโม สัตตันนัง สัมมาสัมพุทธานัง ฯ

บทขัดโมรสูตร

ปูเรนตัมโพธิสัมภาเร นิพพัตตัง โมระโยนิยัง
เยนะ สังวิหิตารักขัง มะหาสัตตัง วะเนจะรา
จิรัสสัง วายะมันตาปิ เนวะ สักขิงสุ คัณหิตุง
พ์รัห์มะมันตันติ อักขาตัง ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

บทโมรสูตร

อุเทตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส
ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ ทิวะสัง
เย พ์ราห์มะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม
เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปะริตตัง กัต๎วา โมโร จะระติ เอสะนา ฯ
อะเปตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส
ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ รัตติง
เย พ์ราห์มะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม

เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปะริตตัง กัต๎วา โมโร วาสะมะกัปปะยีติ ฯ

บทขัดธชัคคสูตร

ยัสสานุสสะระเณนาปิ	อันตะลิกเขปิ ปาณิโน
ปะติฏฐะมะธิคัจฉันติ	ภูมิยัง วิยะ สัพพะทา
สัพพูปัททะวะชาลัมหา	ยักขะโจราทิสัมภะวา
คะณะนา นะ จะ มุตตานัง	ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

บทธชัคคสูตร

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา สาวัตถิยัง วิหะระติ เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเม ฯ ตัต๎ระ โข ภะคะวา ภิกขู อามันเตสิ ภิกขะโวติ ฯ ภะทันเตติ เต ภิกขู ภะคะวะโต ปัจจัส๎โสสุง ภะคะวา เอตะทะโวจะ

ภูตะปุพพัง ภิกขะเว เทวาสุระสังคาโม สะมุปัพ๎ยุฬ๎โห อะโหสิ ฯ อะถะโข ภิกขะเว สักโก เทวานะมินโท เทเว ตาวะติงเส อามันเตสิ สะเจ มาริสา เทวานัง สังคามะคะตานัง อุปปัชเชยยะ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา มะเมวะ ตัส๎มิง สะมะเย ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ มะมัง หิ โว ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา โส ปะหิยยิสสะติ โน เจ เม ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ

อะถะ ปะชาปะติสสะ เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ ปะชาปะติสสะ หิ โว เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา โส ปะหิยยิสสะติ โน เจ ปะชาปะติสสะ เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ

อะถะ วะรุณัสสะ เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ วะรุณัสสะ หิ โว เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา โส ปะหิยยิสสะติ โน เจ วะรุณัสสะ เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ

อะถะ อีสานัสสะ เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ อีสานัสสะ หิ โว เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา โส ปะหิยยิสสะตีติ ฯ

ตัง โข ปะนะ ภิกขะเว สักกัสสะ วา เทวานะมินทัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง ปะชาปะติสสะ วา เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง วะรุณัสสะ วา เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง อีสานัสสะ วา เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา โส ปะหิยเยถาปิ โนปิ ปะหิยเยถะ ตัง กิสสะ เหตุ สักโก หิ ภิกขะเว เทวานะมินโท อะวีระราโค อะวีตะโทโส อะวีตะโมโห ภิรุฉัมภี อุต์ราสี ปะลายีติ ฯ

อะหัญจะ โข ภิกขะเว เอวัง วะทามิ สะเจ ตุมหากัง ภิกขะเว อะรัญญะคะตานัง วา รุกขะมูละคะตานัง วา สุญญาคาระคะตานัง วา อุปปัชเชยยะ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา มะเมวะ ตัส์มิง สะมะเย อะนุสสะเรยยาถะ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติมะมัง หิ โว ภิกขะเว อะนุสสะระตัง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง

วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา โส ปะหิยยิสสะติ โน เจ มัง อะนุสสะเรยยาถะ อะถะ ธัมมัง อะนุสสะเรยยาถะ

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ ธัมมัง หิ โว ภิกขะเว อะนุสสะระตัง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา โส ปะหิยยิสสะติ โน เจ ธัมมัง อะนุสสะเรยยาถะ อะถะ สังฆัง อะนุสสะเรยยาถะ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ

สังฆัง หิ โว ภิกขะเว อะนุสสะระตัง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา โส ปะหิยยิสสะติ ตัง กิสสะ เหตุ ตะถาคะโต หิ ภิกขะเว อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วีตะราโค วีตะโทโส วีตะโมโห อะภิรุ อัจฉัมภี อะนุตราสี อะปะลายีติ ฯ อิทะมะโวจะ ภะคะวา อิทัง วัตวานะ สุคะโต อะถาปะรัง เอตะทะโวจะ สัตถา

อะรัญเญ รุกขะมูเล วา สุญญาคาเร วะ ภิกขะโว
อะนุสสะเรถะ สัมพุทธัง ภะยัง ตุมหากะ โน สิยา
โน เจ พุทธัง สะเรยยาถะ โลกะเชฏฐัง นะราสะภัง
อะถะ ธัมมัง สะเรยยาถะ นิยยานิกัง สุเทสิตัง
โน เจ ธัมมัง สะเรยยาถะ นิยยานิกัง สุเทสิตัง
อะถะ สังฆัง สะเรยยาถะ ปุญญักเขตตัง อะนุตตะรัง
เอวัมพุทธัง สะรันตานัง ธัมมัง สังฆัญจะ ภิกขะโว
ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส นะ เหสสะตีติ ฯ

บทขัดอาฏานาฏิยสูตร

อัปปะสันเนหิ นาถัสสะ	สาสะเน สาธุสัมมะเต
อะมะนุสเสหิ จัณเฑหิ	สะทา กิพพิสการิภิ
ปะริสานัญจะตัสสันนะ-	มะหิงสายะ จะ คุตติยา
ยันเทเสสิ มหาวีโร	ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

บทอาฏานาฏิยสูตร

วิปัสสิสสะ นะมัตถุ	จักขุมันตัสสะ สิรีมะโต
สิขิสสะปิ นะมัตถุ	สัพพะภูตานุกัมปิโน
เวสสะภุสสะ นะมัตถุ	น๎หาตะกัสสะ ตะปัสสิโน
นะมัตถุ กะกุสันธัสสะ	มาระเสนัปปะมัททิโน
โกนาคะมะนัสสะ นะมัตถุ	พ๎ราห๎มะณัสสะ วุสีมะโต
กัสสะปัสสะ นะมัตถุ	วิปปะมุตตัสสะ สัพพะธิ
อังคีระสัสสะ นะมัตถุ	สัก๎ยะปุตตัสสะ สิรีมะโต
โย อิมัง ธัมมะมะเทเสสิ	สัพพะทุกขาปะนูทะนัง
เย จาปิ นิพพุตา โลเก	ยะถาภูตัง วิปัสสิสุง
เต ชะนา อะปิสุณา	มะหันตา วีตะสาระทา
หิตัง เทวะมะนุสสานัง	ยัง นะมัสสันติ โคตะมัง
วิชชาจะระณะสัมปันนัง	มะหันตัง วีตะสาระทัง
วิชชาจะระณะสัมปันนัง	พุทธัง วันทามะ โคตะมันติ ฯ

เอเต จัญเญ จะ สัมพุทธา อะเนกะสะตะโกฏะโย
สัพเพ พุทธา อะสะมะสะมา สัพเพ พุทธา มะหิทธิกา
สัพเพ ทะสะพะลูเปตา เวสารัชเชหุปาคะตา
สัพเพ เต ปะฏิชานันติ อาสะภัณฐานะมุตตะมัง
สีหะนาทัง นะทันเต เต ปะริสาสุ วิสาระทา
พ๎ระห๎มะจักกัง ปะวัตเตนติ โลเก อัปปะฏิวัตติยัง
อุเปตา พุทธะธัมเมหิ อัฏฐาระสะหิ นายะกา
ท๎วัตติงสะลักขะณูเปตา- สีต๎ยานุพ๎ยัญชะนาธะรา
พ๎ยามัปปะภายะ สุปปะภา สัพเพ เต มุนิกุญชะรา
พุทธา สัพพัญญุโน เอเต สัพเพ ขีณาสะวา ชินา
มะหัปปะภา มะหาเตชา มะหาปัญญา มะหัพพะลา
มะหาการุณิกา ธีรา สัพเพสานัง สุขาวะหา
ทีปา นาถา ปะติฏฐา จะ ตาณา เลณา จะ ปาณินัง
คะตี พันธู มะหัสสาสา สะระณา จะ หิเตสิโน
สะเทวะกัสสะ โลกัสสะ สัพเพ เอเต ปะรายะนา
เตสาหัง สิระสา ปาเท วันทามิ ปุริสุตตะเม
วะจะสา มะนะสา เจวะ วันทาเมเต ตะถาคะเต
สะยะเน อาสะเน ฐาเน คะมะเน จาปิ สัพพะทา
สะทา สุเขนะ รักขันตุ พุทธา สันติกะรา ตุวัง
เตหิ ต๎วัง รักขิโต สันโต มุตโต สัพพะภะเยนะ จะ
สัพพะโรคะวินิมุตโต สัพพะสันตาปะวัชชิโต
สัพพะเวระมะติกกันโต นิพพุโต จะ ตุวัง ภะวะ ฯ
เตสัง สัจเจนะ สีเลนะ ขันติเมตตาพะเลนะ จะ
เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตุ อาโรค๎เยนะ สุเขนะ จะ ฯ

ปุรัตถิมัส์มิง ทิสาภาเค	สันติ ภูตา มะหิทธิกา
เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตุ	อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ
ทักขิณัส์มิง ทิสาภาเค	สันติ เทวา มะหิทธิกา
เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตุ	อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ
ปัจฉิมัส์มิง ทิสาภาเค	สันติ นาคา มะหิทธิกา
เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตุ	อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ
อุตตะรัส์มิง ทิสาภาเค	สันติ ยักขา มะหิทธิกา
เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตุ	อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ
ปุริมะทิสัง ธะตะรัฏโฐ	ทักขิเณนะ วิรุฬหะโก
ปัจฉิเมนะ วิรูปักโข	กุเวโร อุตตะรัง ทิสัง
จัตตาโร เต มะหาราชา	โลกะปาลา ยะสัสสิโน
เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตุ	อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ
อากาสัฏฐา จะ ภุมมัฏฐา	เทวา นาคา มะหิทธิกา
เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตุ	อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ
อิทธิมันโต จะ เย เทวา	วสันตา อิธะ สาสเน
เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตุ	อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ
สัพพีติโย วิวัชชันตุ	สัพพะโรโค วินัสสะตุ
มา เต ภะวัตวันตะราโย	สุขี ทีฆายุโก ภะวะ
อะภิวาทะนะสีลิสสะ	นิจจัง วุฑฒาปะจายิโน
จัตตาโร ธัมมา วัฑฒันติ	อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง ฯ

บทขัดอังคุลิมาลสูตร

ปะริตตัง ยัมภะณันตัสสะ นิสินนัฏฐานะโธวะนัง
อุทะกัมปิ วินาเสติ สัพพะพเมวะ ปะริสสะยัง
โสตถินา คัพภะวุฏฐานัง ยัญจะ สาเธติ ตังขะเณ
เถรัสสังคุลิมาลัสสะ โลกะนาเถนะ ภาสิตัง
กัปปัฏฐายิง มะหาเตชัง ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

บทอังคุลิมาลสูตร

ยะโตหัง ภะคินิ อะริยายะ ชาติยา ชาโต, นาภิชานามิ สัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา ฯ เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะ ฯ

ยะโตหัง ภะคินิ อะริยายะ ชาติยา ชาโต, นาภิชานามิ สัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา ฯ เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะ ฯ

ยะโตหัง ภะคินิ อะริยายะ ชาติยา ชาโต, นาภิชานามิ สัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา ฯ เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะ ฯ

บทโพชฌังคปริตร

โพชฌังโค สะติสังขาโต ธัมมานัง วิจะโย ตะถา
วิริยัมปีติปัสสัทธิ- โพชฌังคา จะ ตะถาปะเร
สะมาธุเปกขะโพชฌังคา สัตเตเต สัพพะทัสสินา
มุนินา สัมมะทักขาตา ภาวิตา พะหุลีกะตา
สังวัตตันติ อะภิญญายะ นิพพานายะ จะ โพธิยา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
เอกัสมิง สะมะเย นาโถ โมคคัลลานัญจะ กัสสะปัง
คิลาเน ทุกขิเต ทิสวา โพชฌังเค สัตตะ เทสะยิ
เต จะ ตัง อะภินันทิตวา โรคา มุจจิงสุ ตังขะเณ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
เอกะทา ธัมมะราชาปิ เคลัญเญนาภิปีฬิโต
จุนทัตเถเรนะ ตัญเญวะ ภะณาเปตวานะ สาทะรัง
สัมโมทิตวา จะ อาพาธา ตัมหา วุฏฐาสิ ฐานะโส
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
ปะหีนา เต จะ อาพาธา ติณณันนัมปิ มะเหสินัง
มัคคาหะตะกิเลสา วะ ปัตตานุปปัตติธัมมะตัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ

บทอภยปริตร

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
พุทธานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ
ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
ธัมมานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ
ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

บทสักกัต๋วา

สักกัต๋วา พุทธะระตะนัง โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
หิตัง เทวะมะนุสสานัง พุทธะเตเชนะ โสตถินา
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ ทุกขา วูปะสะเมนตุ เต
สักกัต๋วา ธัมมะระตะนัง โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
ปะริฬาหูปะสะมะนัง ธัมมะเตเชนะ โสตถินา
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ ภะยา วูปะสะเมนตุ เต
สักกัต๋วา สังฆะระตะนัง โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
อาหุเนยยัง ปาหุเนยยัง สังฆะเตเชนะ โสตถินา
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ โรคา วูปะสะเมนตุ เต ฯ

บทนัตถิ เม

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง ฯ

บทยังกิญจิ

ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก วิชชะติ วิวิธัง ปุถุ
ระตะนัง พุทธะสะมัง นัตถิ ตัส์มา โสตถี ภะวันตุ เต
ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก วิชชะติ วิวิธัง ปุถุ
ระตะนัง ธัมมะสะมัง นัตถิ ตัส์มา โสตถี ภะวันตุ เต
ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก วิชชะติ วิวิธัง ปุถุ
ระตะนัง สังฆะสะมัง นัตถิ ตัส์มา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ

บทโส อัตถลัทโธ

โส อัตถะลัทโธ สุขิโต วิรุฬโห พุทธะสาสะเน
อะโรโค สุขิโต โหหิ สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ
โส อัตถะลัทธา สุขิโต วิรุฬหา พุทธะสาสะเน
อะโรโค สุขิโต โหหิ สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ
โส อัตถะลัทธา สุขิโต วิรุฬหา พุทธะสาสะเน
อะโรโค สุขิโต โหหิ สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ ฯ

บทรตนัตตยัปปภาวาภิยาจนคาถา

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ
อุตตะมัง ธัมมะมัชฌะคา
มะหาสังฆัง ปะโพเธสิ
อิจเจตัง ระตะนัตตะยัง
พุทโธ ธัมโม สังโฆ จาติ
นานาโหนตัมปิ วัตถุโต
อัญญะมัญญาวิโยคา วะ
เอกีภูตัมปะนัตถะโต
พุทโธ ธัมมัสสะ โพเธตา
ธัมโม สังเฆนะ ธาริโต
สังโฆ จะ สาวะโก พุทธัสสะ
อิจเจกาพัทธะเมวิทัง
วิสุทธัง อุตตะมัง เสฏฐัง
โลกัส์มิง ระตะนัตตะยัง
สังวัตตะติ ปะสันนานัง
อัตตะโน สุทธิกามินัง
สัมมา ปะฏิปัชชันตานัง
ปะระมายะ วิสุทธิยา ฯ
วิสุทธิ สัพพะกเลเสหิ
โหติ ทุกเขหิ นิพพุติ
นิพพานัง ปะระมัง สุญญัง
นิพพานัง ปะระมัง สุขัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา ฯ
ระตะนัตตะยานุภาเวนะ
ระตะนัตตะยะเตชะสา
อุปัททะวันตะรายา จะ
อุปะสัคคา จะ สัพพะโส
มา กะทาจิ สัมผุสิงสุ
รัฏฐัง ส์ยามานะเมวิทัง
อาโรคิยะสุขัญเจวะ
ตะโต ทีฆายุตาปิ จะ
ตัพพัตถูนัญจะ สัมปัต์โย
สุขัง สัพพัตถะ โสตถิ จะ
ภะวันตุ สัมปะวัตตันตุ
ส์ยามานัง รัฏฐะปาลินัง
เต จะ รัฏฐัญจะ รักขันตุ
ส์ยามะรัฏฐิกะเทวะตา
ส์ยามานัง รัฏฐะปาลีหิ
ธัมมามิเสหิ ปูชิตา
สิทธะมัตถุ สิทธะมัตถุ
สิทธะมัตถุ อิทัง ผะลัง
เอตัส์มิง ระตะนัตตะยัส์มิง
สัมปะสาทะนะเจตะโส ฯ

เทวตาอุยโยชนคาถา

ทุกขัปปัตตา จะ นิททุกขา ภะยัปปัตตา จะ นิพภะยา
โสกัปปัตตา จะ นิสโสกา โหนตุ สัพเพปิ ปาณิโน
เอตตาวะตา จะ อัมเหหิ สัมภะตัง ปุญญะสัมปะทัง
สัพเพ เทวานุโมทันตุ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
ทานัง ทะทันตุ สัทธายะ สีลัง รักขันตุ สัพพะทา
ภาวะนาภิระตา โหนตุ คัจฉันตุ เทวะตาคะตา ฯ
สัพเพ พุทธา พะลัปปัตตา ปัจเจกานัญจะ ยัง พะลัง
อะระหันตานัญจะ เตเชนะ รักขัง พันธามิ สัพพะโส ฯ

บทมงคลจักรวาฬใหญ่

สิริธิติมะติเตโชชะยะสิทธิมะหิทธิมะหาคุณาปะริมิตะปุญญาธิการัสสะ สัพพันตะรายะนิวาระณะสะมัตถัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ทั๋วัตติงสะมะหาปุริสะลักขะณานุภาเวนะ อะสีต๎ยานุพ๎ยัญชะนานุภาเวนะ อัฏฐุตตะระสะตะมังคะลานุภาเวนะ ฉัพพัณณะรังสิยานุภาเวนะ เกตุมาลานุภาเวนะ ทะสะปาระมิตานุภาเวนะ ทะสะอุปะปาระมิตานุภาเวนะ ทะสะปะระมัตถะปาระมิตานุภาเวนะ สีละสะมาธิปัญญานุภาเวนะ พุทธานุภาเวนะ ธัมมานุภาเวนะ สังฆานุภาเวนะ เตชานุภาเวนะ อิทธานุภาเวนะ พะลานุภาเวนะ เญยยะธัมมานุภาเวนะ จะตุราสีติสะหัสสะธัมมักขันธานุภาเวนะ นะวะโลกุตตะระธัมมานุภาเวนะ อัฏฐังคิกะมัคคานุภาเวนะ อัฏฐะสะมาปัตติยานุภาเวนะ ฉะพะภิญญานุภาเวนะ จะตุสัจจะญาณานุภาเวนะ ทะสะพะละญาณานุภาเวนะ สัพพัญญุตะญาณานุภาเวนะ เมตตากะรุณามุทิตาอุเปกขานุภาเวนะ สัพพะปะริตตานุภาเวนะ ระตะนัตตะยะสะระณานุภาเวนะ ตุยหัง สัพพะโรคะโสกุปัททะวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา วินัสสันตุ สัพพะอันตะรายาปิ วินัสสันตุ สัพพะสังกัปปา ตุยหัง สะมิชฌันตุ ทีฆายุตา ตุยหัง โหตุ สะตะวัสสะชีเวนะ สะมังคิโก โหตุ สัพพะทา. อากาสะปัพพะตะวะนะภูมิคังคามะหาสะมุททา อารักขะกา เทวะตา สะทา ตุมเห อะนุรักขันตุ ฯ

บทปรมราชชนนีวรทานคาถา

ปะระมะราชินี นาถา ภูมิพะลัสสะ ราชิโน
ทะสะมินทะภุปาลัสสะ มาตุภูตา ยะสัสสินี
สัมพุทธะมามะกา อัคคา พุทธะธัมเม สะมาหิตา
ปุญญาธิการะสัมปันนา ทานัชฌาสะยะสังยุตา
สิริยา กิตติยา จาปิ อะภิกกันตา อะภิกขะณัง
นิสัมมะการินี โหติ อะติสัณหา วิยัตติกา
เอสา หิ รัฏฐะวาสีนัง อัตถายะ จะ หิตายะ จะ
สัมปาเทติ กะรัณยานิ มะหาการุญญะเจตะสา
สิปปานิ ชีวะโนปาเย สาตเถ จะ อะนุสาสะติ
พะหุสิปปิกะกัมมัญจะ อะนุคคัณหาติ โยนิโส
วะโนทะกานุรักขายะ สัพพัตถะ พุทธิทายินี
พะหุกัตเถ สิขาปัตเต ปะกุพพะเต วิจักขะณา
ตัสมา หิ รัฏฐะวาสีนัง สัมภาวิตา อะติปปิยา
อิทานิ สา วะโยวุทะฒา เทมัสสา วะระมังคะลัง
ระตะนัตตะยานุภาเวนะ กะตะปุญญัสสะ เตชะสา
วิสิฏฐา ราชะมาตา สา ทีฆายุกา นิรามะยา
วัณณูเปตา พะลูเปตา สุขิตา โหตุ สัพพะทา
ทุกขะโรคะภะยาทีหิ ปาปัคคะเหหิ มุจจะตุ
จิรัญชีวะตุ ทัยยานัง สิรีภูตา วิเสสะโต
วะรา กิตติ ยะสัคโค จะ ปัญญายันตุ นิรันตะรัง ฯ

บทพุทธชัยมงคลคาถา

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชชาจะระณะสัมปันโน, สุคะโต, โลกะวิทู, อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ, สัตถา เทวะมะนุสสานัง, พุทโธ ภะคะวาติ.

ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก, เอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก, ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ.

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง, จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย, ปาหุเนยโย, ทักขิเณยโย, อัญชะลีกะระณีโย, อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ.

พาหุง สะหัสสะมะภินิมมิตะสาวุธันตัง
ค๎รีเมขะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง
ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

มาราติเรกะมะภิยุชฌิตะสัพพะรัตติง
โฆรัมปะนาฬะวะกะมักขะมะถัทธะยักขัง
ขันตีสุทันตะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

นาฬาคิริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง
ทาวัคคิจักกะมะสะนีวะ สุทารุณันตัง
เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

อุกขิตตะขัคคะมะติหัตถะสุทารุณันตัง
ธาวันติโยชะนะปะถังคุลิมาละวันตัง
อิทธีภิสังขะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

กัต์วานะ กัฏฐะมุทะรัง อิวะ คัพภินียา
จิญจายะ ทุฏฐะวะจะนัง ชะนะกายะมัชเฌ
สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

สัจจัง วิหายะ มะติสัจจะกะวาทะเกตุง
วาทาภิโรปิตะมะนัง อะติอันธะภูตัง
ปัญญาปะทีปะชะลิโต ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

นันโทปะนันทะภุชะคัง วิพุธัง มะหิทธิง
ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต
อิทธูปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

ทุคคาหะทิฏฐิภุชะเคนะ สุทัฏฐะหัตถัง
พ์ระห์มัง วิสุทธิชุติมิทธิพะกาภิธานัง
ญาณาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

เอตาปิ พุทธะชะยะมังคะละอัฏฐะคาถา
โย วาจะโน ทินะทิเน สะระเต มะตันที
หิต์วานะเนกะวิวิธานิ จุปัททะวานิ
โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญ ฯ

มะหาการุณิโก นาโถ หิตายะ สัพพะปาณินัง
ปูเรต์วา ปาระมี สัพพา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง.ฯ

ชะยันโต โพธิยา มูเล สัก์ยานัง นันทิวัฑฒะโน
เอวัง ต์วัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล ฯ
อะปะราชิตะปัลลังเก สีเส ปะฐะวิโปกขะเร
อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง อัคคัปปัตโต ปะโมทะติ. ฯ

สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง
สุขะโณ สุมุหุตโต จะ สุยิฏฐัง พ์รัห์มะจาริสุ
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง ปะทักขิณัง
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง ปะณิธี เต ปะทักขิณา
ปะทักขิณานิ กัต์วานะ ละภันตัตเถ ปะทักขิเณ. ฯ

บทภวตุ สัพ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะพุทธานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะธัมมานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะสังฆานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ

บทนักขัตตยักข์

นักขัตตะยักขะภูตานัง ปาปัคคะหะนิวาระณา
ประริตตัสสานุภาเวนะ หันต์วา เตสัง อุปัททะเว ฯ
นักขัตตะยักขะภูตานัง ปาปัคคะหะนิวาระณา
ประริตตัสสานุภาเวนะ หันต์วา เตสัง อุปัททะเว ฯ
นักขัตตะยักขะภูตานัง ปาปัคคะหะนิวาระณา
ประริตตัสสานุภาเวนะ หันต์วา เตสัง อุปัททะเว ฯ

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย
๑๒๙ หมู่ ๓ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา
อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐-๒๖๒๙-๑๔๑๗ ต่อ ๑๐๔

หนังสือที่ระลึก พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน วัดธาตุทอง พระอารามหลวง ปี ๒๕๖๕